

hmeljar

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI!

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE »HMEZAD« ŽALEC — LETO XXXII. — MAJ 1978 — ŠTEVILKA 5

PRVI MAJ - PRAZNIK DELA IN MLADOSTI

Delovni ljudje ob letošnjem praznovanju 1. maja lahko ponovno pregledamo prehojeno pot; naše uspehe pri graditvi socialističnih samoupravnih odnosov v družbi, napredek na gospodarskem in drugih področjih ter velik ugled naše socialistične federativne Jugoslavije in tov. Tita v svetu.

Delavci v svetu so pričeli praznovati 1. maj v devetdesetih letih prejšnjega stoletja kot praznik dela, praznik, ki naj da poudarek delu in vsem tistim, ki z delom ustvarjajo pogoje za boljše življenje. Izkoriščani so začeli terjati svoje pravice in svoj boj, ki se je odražal v neštetih štrajkih in manifestacijah s praznovanjem prvega maja. Praznovanje se je zelo hitro razširilo iz Amerike po vsem svetu in veliko doprineslo k jačanju mednarodne solidarnosti delavcev v njihovem boju za izboljšanje ekonomskega in socialnega položaja, spremembo družbene ureditve in politično oblast. Uspehi so vidni, vendar so jih in jih še marsikje po svetu spremljajo velike žrtve.

Z ustavo in zakonom o združenem delu smo v naši družbi uzakonili tako razvojno smer samoupravnih, demokratičnih družbenoekonomskih in političnih odnosov, ki morajo omogočiti, da bomo delavci in združeni kmetje v svojih temeljnih organizacijah združenega dela odgovorni gospodarji svojega dela. Samoupravno povezani z delavci v drugih temeljnih organizacijah in upoštevajoč skupne družbene potrebe lahko edino sami odločamo o rezultatih našega dela, si delimo dohodek po delu in jačamo našo materialno osnovo za delo, ki nam pogojuje še boljši jutrišnji dan. Da bomo lahko to uresničili, se moramo primerno samoupravno organizirati. Ta naloga nas čaka v prihodnjih mesecih in jo moramo izpeljati z vso odgovornostjo.

Praznovanju letošnjega 1. maja dajeta posebno obeležje 8. kongres Zveze komunistov Slovenije in 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije in to predvsem zaradi tega, ker je na kongresih dan glavni poudarek uveljavitvi samoupravnih pravic in dolžnosti delavcev v združenem delu in demokratičnem uveljavljanju delovnih ljudi pri odločanju v naši družbi. Ob praznovanju lahko ugotavljamo, da geslo praznika »Delu čast in oblast« uresničujemo in da je uresničitev odvisna samo od nas samih, ker so za njo dani vsi pogoji. Slovesno praznovanje naj bo odraz našega zadovoljstva nad doseženim in naše pripravljenosti za nadaljnjo graditev socialistične samoupravne družbe.

Vsem združenim delavcem in združenim kmetom v Hmezadu ter njihovim domačim iskrene čestitke za praznik dela.

Vlado Plaskan
Pomočnik glavnega direktorja

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet
delovne organizacije
»Hmezad« Žalec
Ureja uredniški odbor
predsednik
Tone Gubenšek, dipl. inž. kmet.
člani
Brežnik Jože, dipl. inž. kmet.
Orač Eva
Zagoričnik Jože
Kač Miljeva, dipl. inž. kmet.
urednica strokovne priloge
za hmeljarstvo
Vybihal Vili, kmet. inž. — glavni in
odgovorni urednik
Uredništvo je v DO »Hmezad«
v Žalcu
Ulica žalskega tabora 1.
Glasilo izhaja enkrat mesečno
v 4.700 izvodih
Mesečna naročnina 8 din

ŠMIGLOVA ZIDANICA

PROSLAVA OB 40-LETNICI 1. KONFERENCE KPS BO 20. MAJA 1978 OB 10. URI.

V teku so pripravljala dela:

- izgradnja nove ceste do zidanice,
- adaptacija zidanice,
- elektrifikacija,
- napeljava vodovoda,
- ureditev prireditvenega prostora.

Šmiglova zidanica je spomenik 1. kategorije in je pod varstvom Zavoda za spomeniško varstvo. V zidanici bo postavljena stalna razstava, ki jo pripravlja Muzej revolucije Celje o delavskem gibanju v Savinjski dolini.

Enaindvajset udeležencev je bilo na 1. konferenci KPS v noči od 16. na 17. april 1938. Še živeči udeleženci: Tito, Kardelj, Pepca Kardelj, Luka Leskošek, Andrej Stegnar in Branko Babič.

Na proslavi prejmejo vsi plaketo Šmiglove zidanice.

Slavnostni govornik na proslavi bo Franc Šetinc, sekretar predsedstva CK ZKS.

V kulturnem programu bodo sodelovali združeni pevski zbori in recitatorji OO ZSMS Prebold.

Mladina občine Žalec in Zasavja bo prinesla plamenico s Čebin.

Proslave se bodo udeležile delegacije sosednjih občin, predstavniki medobčinskih družbenopolitičnih organizacij, CK ZKS in drugih DPO ter Edvard Kardelj s Pepco, Luka Leskošek, Stane Dolanc, Franc Tavčar-Rok, Stane Potočar in drugi.

Tovarišu Titu bomo poslali pozdravno pismo.

Titu za 86. rojstni dan

V Starem trgu pri Kosovski Mitrovici so 26. marca pripravili veliko svečanost ob odhodu Titove štafete v počastitev njegovega 86. rojstnega dne, 86 golobov je simbolično poneslo visoko pod nebo vse kar so ljudje takrat čutili do Tita.

Mi pa se bomo praznovanju priključili ob prihodu štafete v Žalec in na sam 86. rojstni dan 25. maja in Titu zaželeli vsi v en glas »Še na mnoga zdrava leta!«

vy

Gorica govori

Za 1. maj kresovi zagorijo, v srce naseli sladki se nemir, a za borce, ki v vranski gomili spijo, to le njihov je večer.

Iz gozda veje rahel piš, se v brezah poigrava, tragedijo 174 nad, nad grobom prišepetava.

Za to pomlad so šli, v nek temačen, črn dan. Težko poslavljala se mati, solzna se žena ozirala čez plan; a čakala je zaman.

Gorico kri je pordečila, jih v svojih nedrih je združila, umrli so vsi tisti dan, ki ne bo nikdar pokopan.

Vsako leto plamenice zažarijo — za njihov in naš praznik poslednji dom budiijo.

Milena Cencelj

IZ UREDNISTVA

Skoraj pred dvajsetimi leti je takratni urednik Jaka Slokan izdal zadnjo številko Hmeljarja v barvi. Takrat je bil to smel korak. To pot smo se odločili le za prvo stran v barvi zato, ker so nam v to s polnim razumevanjem privolili, ker ne bodo stroški bistveno višji in predvsem zato, ker želimo našemu bralcu posredovati informacije v besedi in sliki strnjene v prikupe ovitek.

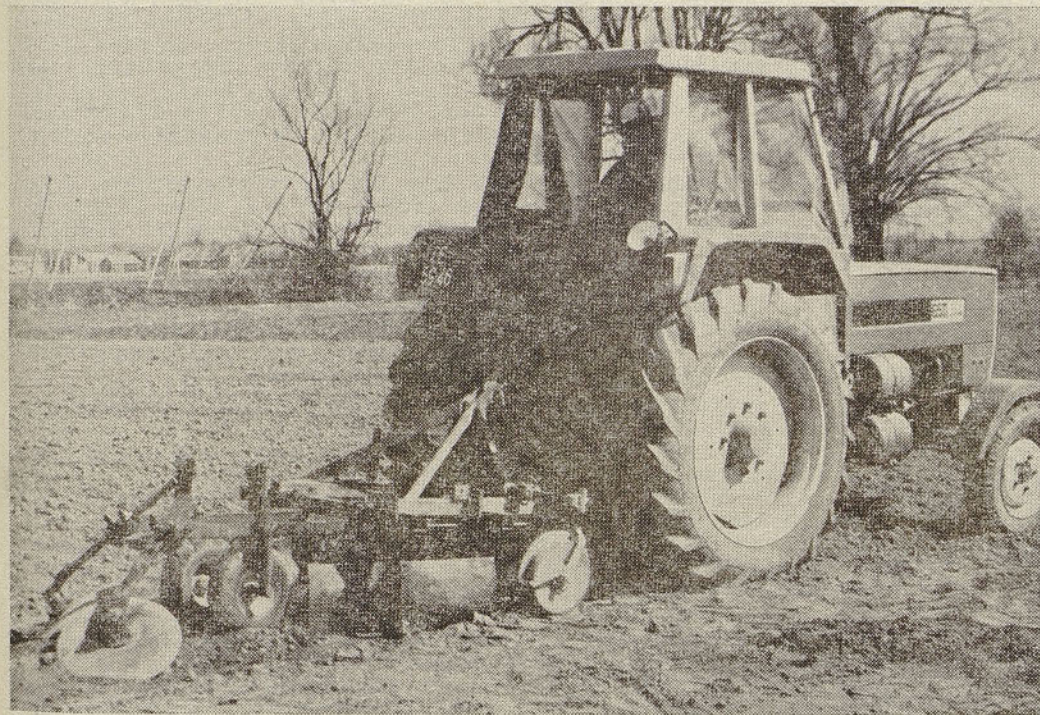
Želimo, da o barvah ne spregovorite samo kmetje in delavci, ampak tudi direktorji TOZD, komercialisti, vodje DE in drugi, ki vam je morda do tega, da bi Hmeljar poleg rednih

novic obveščal še o komercialnem življenju v Hmezadu in se morda razširil še na druga območja. Barva bi mu pripomogla še k večji bralnosti in uveljavitvi.

Najbolj bi nas veselilo, če bi se povečal krog dopisnikov. Z letnimi časi, kot vsak dan v življenju in ob delu prihaja vedno polno lepega, polno navzkrižij, novosti in še in še. O vsem zanimivem bi vas radi obveščali. Če pa to hočemo, moramo biti z dogodki seznanjeni. Vi, dragi bralci, pa ste nam kot dopisniki lahko v veliko pomoč.

Za prvi maj želimo vsem bralcem obilo lepega vremena in sprostitve v naravi!

Uredniški odbor

Inovacijsko nemirni Edi Omladič se je zopet predstavil. 30. marca je v Levcu prikazal priključek za dela v ukoreniških hmeljevih sadik. S priključkom lahko pripravimo jarke, v katere ročno položimo sadike in jih nato s priključkom zagrnemo. Obljubil je, da nas bo s priključkom v naslednji številki natančneje seznanil.

Zolnir M.

Iskrice z 8. kongresa ZKS

Se posebej kritični bomo morali biti do tistih članov zveze komunistov, ki se imajo za vzvišene »delilce« nasvetov in ki s svojim delovanjem razvedenijo konkretne akcije. (Franc Cvetaš).

Kmetijske proizvajalce bi se kazalo vključiti v sindikat, da bi s tem bolj vrasli v družbeno delo (Jelko Kodr-mac).

Kmečki ženi, ki jo dosedanja predpisi še vedno obravnavajo kot gospodinjjo, je treba zagotoviti, da se bo lahko uveljavila kot proizvajalka in kot samoupravljalca (Renčka Fras).

Finančnih bremen za razvoj pospeševalne službe ni mogoče prevaliti na pleča kmetov, ker teh izdatkov ne zmorejo (Beno Kotnik).

Glasila delovnih organizacij ne smejo biti nekakšni »uradni listi«, marveč mora sleherno postati in prerasti v glasilo, ki naj bo namenjeno lažjemu odločanju delavcev (Marjan Toš).

9. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE BO 25. IN 26. OKTOBRA V MARIBORU

Zakon o združevanju kmetov

Druška seja konference Zveze komunistov Slovenije je odprla nove vidike kmetijske politike. Predvsem pa spodbudila hitrejši napredek kmetijstva. Hkrati pa izpolnila pričakovanja kmetov, s tem da je poudarila pomen uveljavljanja samoupravnih družbenih in gospodarskih odnosov v kmetijstvu in na vasi. Stališčem in sklepom o preobrazbi kmetijstva in vasi so sledili konkretni ukrepi. Zakon o združevanju kmetov je zatem utrl pot hitrejšemu razvoju zadrugištva in učinkovitejši organiziranosti zasebnega kmetijstva.

VSEBINA NOVEGA ZAKONA

Zakon o združenem delu (ZZD) vsebuje za vso državo veljavne načelne določbe o združevanju kmetov. V okviru teh načel naj bi naš zakon glede na specifične potrebe in pogoje v naši republiki omogočil kmetom najširše možnosti združevanja dela in sredstev ter upošteval pri tem tudi rezultate, dosežene na podlagi sedanjega zakona o združevanju kmetov.

Pripravljene so teze za izdelavo osnutka novega zakona, ki deloma spreminjajo sedanjo ureditev. Skušali bomo prikazati vse važnejše določbe teh tez, jih primerjati s sedanjim zakonom in omogočiti s tem ustvarjalno javno razpravo o predvidenem zakonu.

1. ZDRUŽENI KMET

ZZD uvaja pojem »združeni kmet«. Teze razčlenjujejo vsebino tega pojma in določajo, da je to lahko član kmetijske zadruge ali druge oblike združevanja kmetov ali pa kooperant.

Po sedanjem zakonu je bil lahko član vsak kmet, ki se je odločil za trajnejše gospodarsko sodelovanje z zadrugo organizacijo. Kot tako sodelovanje se je pa šlo tako združevanje dela in delovnih sredstev zaradi skupne proizvodnje kot tudi poslovno sodelovanje z zadrugo organizacijo za daljše obdobje. Vse podrobnosti o tem sodelovanju je zakon prepustil zadrugištemu statutu.

Kot kooperant pa je bil po sedanjem zakonu tisti kmet, ki združi z organizacijo združenega dela (OZD) svoje delo in delovna sredstva in z njo trajno proizvodno sodeluje, ne glede na to, ali je član te

Izvršni odbor hmeljarjev pred skupščino

Poslovna skupnost za hmelj je imela 12. aprila zadnjo sejo izvršnega odbora pred letno skupščino na Hmezadu v Zalcu.

Na seji smo obravnavali prodajo lanskega in letošnjega hmelja. Delegat TOZD Hmezad import-eksport, tov. Vlado Birsa, je obrazložil prodajo hmelja letnika 1977 in povprečno doseženo ceno. Lanski pridelek je bil do sedaj najnižji, saj smo pridelali v Sloveniji le 2.695.915 kg hmelja. Od tega smo prodali v izvoz 2.047.915 kg, domačim pivovarjem pa 648.000 kg.

V izvozu je bila dosežena cena	50,85 din
Pozitivna tečajna razlika	1,56 din
Redna izvozna stimulacija	6,52 din
Prispevek fonda rizika za pospešen izvoz	8,44 din

Skupna cena prodaje v izvoz 67,37 din

Začasni obračun za lanski pridelek je bil 59 din. Torej je pozitivna razlika 3,90 dinarja.

Hmelj smo na domačem trgu prodali po ceni 67,33 din. Med domačo in izvozno ceno ni bistvene razlike zaradi tega, ker izvršni odbor ni pristal na dogovorjeno ceno pivovarske industrije 65 din, ne glede na kvaliteto hmelja. Domača povprečna cena je bila višja za 2,33 din. Skupščina bo o cenah na zboru v prvi polovici maja razpravljala, po skupščini pa bo dokončni obračun za lanski hmelj.

Sprejemljiva je tudi cena za letošnji hmelj, saj je 72 dinarjev za kilogram. Letošnji pridelek smo že prodali in pri tem nismo imeli težav.

Naša resna naloga je pridelati čim več kvalitetnega hmelja na hektar in skupno. Če bo pridelek samo normalen — po tihem si ga želimo več — se nam bodo ponovili dobri stari časi.

Zato se posvetujmo s strokovnjaki, upoštevajmo njihove nasvete in skušajmo storiti v hmeljiščih vse za čim večji pridelek.

Na izvršnem odboru smo razpravljali še o pripravah za sklic skupščine:

- o informaciji Fonda rizika Jugoslavije za hmelj,
- o oceni priprav za letošnjo proizvodnjo,
- o sadilnem materialu in sklenili, da ne bomo izvažali sadik novih sort hmelja.

Zavarovanje — tehnična premija hmelja — bo letos nižje za 0,5 odstotka.

inž. Vinko Kolenc

Vy

organizacije ali ne. Zakon pa sicer besede »kooperant« ni uporabljal.

V novem zakonu naj bi bilo vse to natančneje določeno, saj gre za bistveno vsebino zakona. Tudi je določba o združevanju dela, zemljišč, delovnih oz. drugih sredstev v ZZD povzročala večkrat, čeprav neupravičeno, napačna tolmačenja. Nujno je torej, da so pojmi o združevanju dela in sredstev čim bolj določno opredeljeni.

a) ZDRUŽEVANJE DELA IN SREDSTEV

Izhodišče za združevanje dela in sredstev je skupna proizvodnja v določenem obsegu in pod določenimi pogoji, za potrebe te skupne proizvodnje pa združitve potrebnega dela, zemljišč oz. drugih sredstev.

Teze določajo, da si pridobi lastnost združenega kmeta tisti:

1. ki se v skladu s samoupravnim sporazumom (o tem pravnem aktu bomo govorili kasneje) s pismeno pogodbo dogovori za določeno skupno proizvodnjo;

2. trajneje združi za potrebe te skupne proizvodnje svoje delo, kmetijsko zemljišče, delovna oz. druga sredstva ali le svoje delo in del sredstev in

3. deli z organizacijo, s katero je sklenil pogodbo, dohodek in riziko po določbah zakona o združevanju kmetov.

Tako po ustavi kot po ZZD in tem zakonu se združujejo kmetje povsem prostovoljno na podlagi svojih lastnih in skupnih koristi. Družba pa seveda z ukrepi ekonomske in davčne politike ter z drugimi ukrepi spodbuja vse oblike združevanja, posebej pa tiste, ki zagotavljajo večjo kmetijsko proizvodnjo.

Po načelu te prostovoljnosti se kmet lahko odloči za proizvodno sodelovanje s celotnim svojim gospodarstvom ali le v določeni kmetijski panogi. Tako kot doslej statut bo v prihodnje samoupravni sporazum določal minimalni obseg združevanja, s posamezno pogodbo med združenim kmetom in organizacijo pa se bosta oba konkretno, kot doslej, dogovorila za določeno skupno proizvodnjo.

Gre torej za proizvodno sodelovanje. Zgolj poslovno sodelovanje, ki je bilo po sedanjem zakonu tudi dovolj za pridobitev članstva, ne zadostuje.

To proizvodno sodelovanje pa mora biti trajnejše. Teze določajo, da mora biti skupna proizvodnja dogovorjena za dlje kot za eno leto, zopet bo pa najkrajšo dobo določil samoupravni sporazum.

Glede na tako dogovorjeno skupno proizvodnjo bodo združili kmetje v zadrugi ali drugi obliki združevanja ali z delavci v drugih OZD potrebno delo, zemljišča, delovna oz. druga sredstva ali le potrebno in delovna sredstva. Ne more biti združeni kmet, če ne združuje svojega dela, zadrži pa že pridobljeno lastnost združenega kmeta tisti, ki zaradi starosti ali onemoglosti ne more več delati. Združeni kmet pa postane lahko tudi družinski član zadrugišča, čeprav bo združeval le svoje delo. Tako naj bi dobili vso možnost vključitve v zadrugo organizacijo tako kmečka žena kot tudi nad 15 let stari družinski člani.

Oblike združevanja so lahko najrazličnejše. Združevanje je, če kmet na svojem zemljišču prideluje s pogodbo dogovorjene proizvode, pa seveda tudi, če se v proizvodni skupnosti ali na drug način z enim ali več sosedmi dogovori za fizično združitve zemljišč, za skupen gospodarski objekt in podobno.

Dosedanje možnost pridobitve polnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ohranjajo teze tudi v prihodnje. Pogoj je isti, da namreč dosega združeni kmet z združevanjem dela in sredstev tolikšen osebni dohodek, kot je z zakonom zajamčen osebni dohodek kmetijskega delavca v OZD in plačuje za to zavarovanje ustrezen prispevek.

Kot doslej določajo tudi teze, da obdrži združeni kmet lastninsko pravico na zemljišču in drugih sredstvih, ki jih je združil, če se sam ni izrecno drugače odločil.

Kot zadnji pogoj za pridobitev lastnosti združenega kmeta je delitev dohodka in rizika glede na prispevek k dohodku po delu in združenih sredstvih. O tem bomo podrobneje razpravljali kasneje.

b) ČLAN IN KOOPERANT

Določbe sedanjega zakona o prostovoljnem in osebnem članstvu ter o nastanku in prenehanju članstva se ne spreminjajo. Precizneje je pa določeno, da nastane člansko razmerje v zadrugi, ki ima v svoji sestavi temeljno zadrugo organizacijo (TZO), s to TZO.

Nove so določbe o obveznem jamstvu članov, tudi v prihodnje pa deleži ne bi bili obvezni.

Jamstvo je vedno omejeno, nikdar ne odgovarjajo člani s svojim kmetijskim zemljiščem; vedno je jamstvo subsidiarno — pomeni torej, da pride v poštev le takrat, če ne zadostajo za kritje obveznosti zadrugne organizacije njena družbena sredstva in odgovornost drugih temeljnih organizacij v sestavi zadrugne organizacije, kar praktično pomeni, da bi prišlo jamstvo članov v poštev le, če bi prišla organizacija v stečaj.

Po tezah bi jamčili člani bodisi z odstotkom svoje udeležbe na skupnem prihodku svoje organizacije v letu, v katerem je izguba nastala (odstotek bi določil samoupravni sporazum), ali s mnogokratnikom vpisanega deleža, če je seveda delež določen.

V tezah je tudi določba, da imajo člani prednostno pravico do kreditov, do oskrbe z reprodukcijskim potrošnim in drugim blagom do prodaje njihovih pridelkov ter do strokovnih in drugih storitev. S tem je določeneje izražena misel v sedanjem zakonu, da opravljajo namreč zadrugne svoje dejavnosti prvenstveno za svoje člane, le v skladu z možnostmi pa tudi za druge.

Kooperant naj bi bil po tezah kmet, ki ni član zadružne organizacije, ki pa na enak način kot član proizvodno sodeluje z OZD, ki ni zadružna organizacija.

Kot nečlan kooperant ne prevzema jamstva za obveznosti organizacije, s katero sodeluje, niti nima navedenih prednostnih pravic. Je pa, kot smo navedli, združen kmet in uživa kot tak ugodnosti, ki jih družba daje oz. jih bo dajala zaradi pospeševanja združevanja in s tem večje proizvodne hrane.

Razlika med članom in kooperantom je tudi v tem, da odloča član, praviloma skupaj in enakopravno z delavci, o vseh vprašanih svoje organizacije, kooperant pa skupaj z delavci OZD, s katero sodeluje, le o skupnih zadevah. O tem bomo razpravljali kasneje.

e) SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKT O ZDRUŽEVANJU

V skladu z ZZZ določajo teze, da je pravni akt, s katerim se urejajo medsebojna razmerja združenih kmetov in razmerja med kmeti ter delavci, samoupravni sporazum.

Po tezah imamo tri vrste takih samoupravnih sporazumov.

Razmerja med člani ter med člani in delavci ureja samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev v kmetijski zadrugi in v drugih oblikah združevanja kmetov, o čemer bomo razpravljali kasneje. Ti sporazumi so obenem ustanovitveni akti teh organizacij.

Če pa ne pride do organiziranja posebne organizacije kljub temu, da so pogoji podani, ko gre torej za večje število kooperantov, sklenejo ti kooperanti z delavci OZD, s katero trajneje sodelujejo, samoupravni sporazum o trajnejšem sodelovanju. Ta sporazum določa pogoje za pridobitev lastnosti združenega kmeta, zadeve skupne značaja, o katerih odločajo enakopravno člani in delavci ter način odločanja o skupnih zadevah, osnove in merila za razporejanje skupaj ustvarjenega dohodka idr.

Možni so pa tudi primeri, ko naj bi dobil lastnost združenega kmeta posamezen kooperant, ko torej ni pogojev, da bi se ustanovila posebna organizacija. V takem primeru naj bi določal minimalne pogoje za pridobitev lastnosti združenega kmeta samoupravni sporazum, ki naj bi ga sklenili Zadružna zveza Slovenije in Zveza sindikatov Slovenije. V njem naj bi bile smiselno tudi druge določbe kot jih vsebuje omenjeni samoupravni sporazum o trajnejšem sodelovanju.

V sedanjem zakonu takih samoupravnih sporazumov nismo poznali. Razmerja med člani oz. med kooperanti in delavci so se urejala s statutom kot splošnim aktom in individualno s pogodbo v okviru statuta. V prihodnje pa je osnovni akt samoupravni sporazum, statut vsebuje podrobnejše določbe, v skladu z obema samoupravnima splošnima aktoma pa bo tudi v prihodnje pogodba urejala konkretna razmerja združenega kmeta, tako člana kot kooperanta.

2. OBLIKE ZDRUŽEVANJA KMETOV

Osnovna določba v tezah kot v sedanjem zakonu je, da veljajo za oblike združevanja kmetov, ki so družbene pravne osebe, predpisi o organizacijah združenega dela, kolikor ta zakon drugače ne določa. Smiselno veljajo torej tudi za zadružne organizacije določbe ZZZ, zakona o delovnem razmerju, zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka ter drugi splošni predpisi, kolikor ni izrecno drugače določeno.

Teze vsebujejo torej le tiste določbe, po katerih se zadružne organizacije razlikujejo od OZD in splošnih določb praviloma ne povzemajo.

a) OBLIKE ZDRUŽEVANJA KMETOV, KI SO DRUŽBENE PRAVNE OSEBE

V skladu z ZZZ določajo teze kmetijsko zadrugo (KZ), temeljno zadružno organizacijo (TZO), temeljno organizacijo kooperantov (TOK), in delovno organizacijo kooperantov (DOK) kot oblike združevanja kmetov, ki so družbene pravne osebe. Vse te organizacije so po svojem položaju delovne organizacije ali temeljne organizacije združenega dela (TOZD), razlikujejo se pa od OZD predvsem po tem, da združujejo delo, sredstva in zemljišča kmetov — članov med seboj in z delom delavcev ter z družbenimi sredstvi.

KZ ima v načelu položaj delovne organizacije, če so v njeni sestavi TZO in TOZD, sicer pa ima položaj TOZD. Isto velja za DOK, ki jo je uvedel šele ZZZ in ki je lahko le v sestavi sestavljene organizacije združenega dela. Če ima torej DOK v svoji sestavi TOK oziroma TOZD, ima položaj delovne organizacije, sicer pa položaj TOZD.

Kot doslej ustanove KZ lahko le kmetje, seveda s samoupravnim sporazumom o združitvi dela in sredstev. Nova pa je določba, postavljena sicer variantno, po kateri minimalno število ustanoviteljev ni predpisano. V vsakem primeru pa morajo ustanovitelji, preden sprejmejo samoupravni sporazum, obravnavati elaborat o družbeni in ekonomski upravičenosti ustanovitve KZ, h kateremu da svoje mnenje Zadružna zveza Slovenije.

Teze predpisujejo postopek o ustanovitvi in konstituiranju KZ, česar sedanji zakon ni urejal.

TZO in TOK imata položaj TOZD. Po tezah se razlikujeta le v tem, da je TZO lahko le v sestavi KZ, da ustreza torej temeljni zadružni enoti po sedanjem zakonu in da je TOK lahko le v sestavi DOK ali v sestavi druge delovne organizacije, ki ni KZ, da ustreza torej sedanjemu obratu za kooperacijo.

Teze skušajo splošne pogoje o organiziranju TOZD po ZZZ prilagoditi specifičnim pogojem organiziranja TZO oz. TOK, tako da se obe lahko organizirata po teritorialnem načelu, pa tudi, če predstavlja del KZ oz. delovne organizacije delovno celoto. Ta bi bila podana, kadar so organizirani člani in delavci dela KZ ali druge delovne organizacije različne oblike proizvodnih skupnosti za posamezne vrste kmetijske proizvodnje in imajo te skupnosti skupne

stroje, objekte oz. naprave ali določene skupne službe, tako, da so člani oz. delavci skupnosti na ta način medsebojno povezani in med seboj odvisni. Del KZ oz. delovne organizacije bi predstavljal delovno celoto tudi takrat, kadar so člani in delavci skupno organizirali le določeno kmetijsko dejavnost. Posebej so v tezah obravnavane TOK v gozdarstvu.

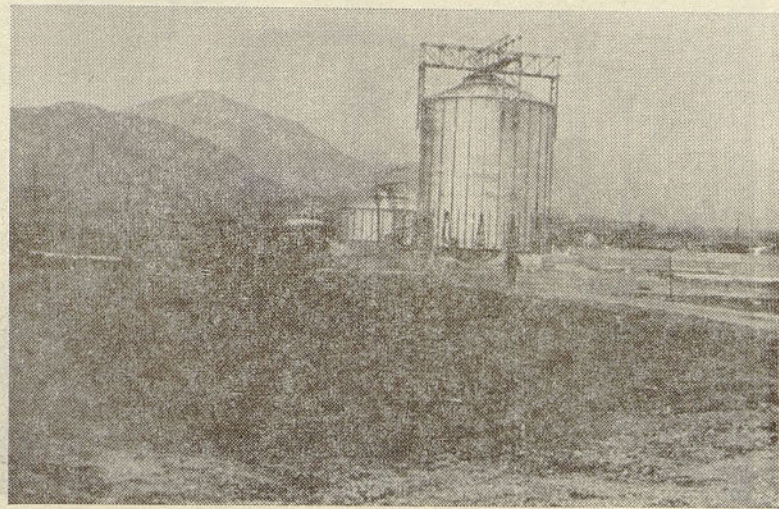
Se ne razčiščeno vprašanje pa je, ali imajo člani in delavci dela KZ oz. delovne organizacije pravico in dolžnost, da organizirajo TZO oz. TOK, če so vsi pogoji podani, ali pa imajo le pravico in ne dolžnost, da o tem odločijo. Isto velja tudi sicer za statusne spremembe. V javni razpravi naj bi se tudi to vprašanje razčistilo.

Za organiziranje TZO oz. TOK sprejemajo člani in delavci samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev, čigar vsebino teze podrobno določajo.

b) SKUPNOSTI NA PODLAGI POGODBE

Poseben položaj namenja teze proizvodnim skupnostim. Tako skupnost lahko ustanovi dvoje ali več združenih kmetov, torej članov ali kooperantov, če združijo med seboj za daljše obdobje svoje delo ali tudi zemljišča, delovna in druga sredstva zaradi skupnega pridelovanja določenih kmetijskih pridelkov, zaradi melioriranja kmetijskih zemljišč, zgraditve in skupne uporabe gospodarskih objektov in naprav, zaradi skupne uporabe kmetijskih zemljišč ali kmetijskih strojev ali zaradi predelave lastnih pridelkov. Po samoupravnem sporazumu med skupnostjo in organizacijo združenih kmetov pa skupnost tudi lahko nabavlja kmetijske priprave in reprodukcijski material za lastne potrebe svojih članov ter prodaja njihove pridelke.

Te skupnosti so sestavni del organizacije združenih kmetov, predstavljajo svoje člane kot celoto in tvorijo posebno stroškovno mesto, kadar gre za ugotavljanje prispevka, ki so ga dali člani skupnosti s svojim delom in z združevanjem zemljišč, delovnih in drugih

Že rastejo novi silosi za mešalnico močnih krmil

sredstev k ustvarjenemu dohodku organizacije združenih kmetov.

Registracija teh skupnosti na občini ni več predvidena. Poseben izvršilni predpis k zakonu naj bi določal, kako upravlja skupnost sredstva v družbeni lastnini, ki so ji bila dodeljena.

Kmečke skupnosti po sedanjem zakonu pa bodo seveda možne tudi v prihodnje.

c) ZADRUŽNE IN DELOVNE ENOTE

Tako kot doslej naj bi organizirali v sestavi enovite KZ, TZO, TOK ali enovite DOK člani in delavci zadružne, samo delavci pa delovne enote.

Zadružne enote naj bi se oblikovale teritorialno, kadar gre za lokalno zaokroženo celoto, lahko pa oblikujejo svojo zadružno enoto tudi člani proizvodnih skupnosti. Delovne enote pa oblikujejo delavci, ki niso organizirali svoje delovne skupnosti ali TOZD.

Teze določajo pristojnost zadružne oz. delovne enote. Člani oz. delavci odločajo le na svojem zboru in to o delitvi sredstev za osebne dohodke in o uporabi sredstev za skupno porabo, ki jih ustvarjajo s skupnim delom oz. z združitvijo sredstev, predlagajo plan razvoja kmetijstva za svoje območje idr.

Zadružne in delovne enote, pa tudi drugi deli delovnega procesa, ki jih določa samoupravni splošni akt, predstavljajo tudi delne zbore članov in delavcev in območja kandidacijskih konferenc za volitve delegatov v občni zbor organizacije združenih kmetov.

č) ZDRUŽEVANJE KZ IN DRUGIH OBLIK ZDRUŽEVANJA

V skladu z določbami ZZZ predvidevajo teze sestavljeno kmetijsko zadrugo, v katero se lahko združujejo KZ in delovne organizacije, ki se ukvarjajo s predelavo, dodelavo ali prometom kmetijskih ali gozdnih proizvodov in s proizvodnjo ali prometom reprodukcijskega materiala ali opreme za kmetijstvo oz. gozdarstvo.

KZ in DOK se lahko združujejo tudi v sestavljeno OZD, v poslovnih skupnostih in druge oblike združevanja dela in sredstev.

Posebej določajo teze položaj, organizacijo in naloge Zadružne zveze Slovenije.

Ta zveza naj bi imela položaj splošnega združenja. Z razliko nasproti sedanjemu zakonu naj bi bilo zaradi tega članstvo KZ, TZO,

TOK, DOK, pa tudi TOZD, ki so v sestavi KZ, v Zvezi obvezno, prostovoljne članice bi pa lahko bile druge organizacije, ki pospešujejo kmetijstvo ali gozdarstvo, zlasti tudi OZD, ki se ukvarjajo s predelavo ali prometom kmetijskih in gozdnih proizvodov ali s proizvodnjo oziroma prometom reprodukcijskega materiala za kmetijstvo ali gozdarstvo.

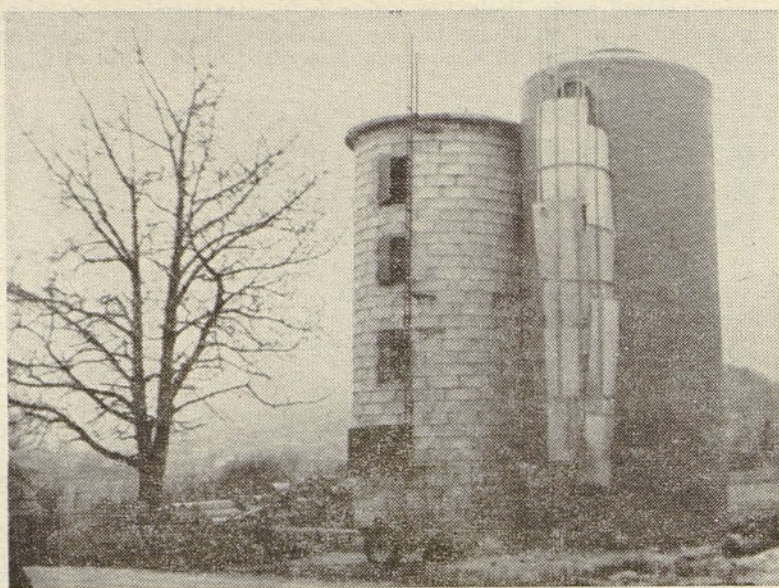
Združna zveza naj bi tako kot doslej predstavljala obvezne članice v Gospodarski zbornici Slovenije. Tem organizacijam ne bi bilo treba plačevati prispevka zbornici. Naloge Združne zveze bi bile obširnejše kot doslej. Med drugim naj bi skupaj s članicami prevzela odgovornost za uresničitev plana razvoja kmetijstva, nastopala bi pa tudi kot pobudnik zakonov na področju organiziranja kmetov ter za sklepanje družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ki zadevajo interese združenih kmetov.

3. ODLOČANJE

Nasproti sedanjemu zakonu uvajajo teze v skladu s predpisi ustave in ZZD nekatere novosti, na katere je treba posebej opozoriti. Tudi tu pa velja, da se ves sistem odločanja v OZD prenaša tudi na organizacije združenih kmetov, kolikor ni to izrecno drugače določeno.

a) ODLOČANJE Z OSEBNIM IZJAVLJANJEM

Usvojeno je dosedanje načelo, da odločajo namreč člani in delavci praviloma skupaj in enakopravno in to glede na ustavo in ZZD z referendumom, na zborih in v drugih oblikah osebnega izjavljanja.

Janko Vranič v Prekopi je postavil poleg klasičnega silosa še novega, plastičnega

To načelo ima pa naslednje izjeme:

(1) V primerih, ko se dajo v promet družbena sredstva, ustvarjena z delom kmetov, se lahko namen uporabe vrednosti teh sredstev določa le s pristankom večine članov. Isto velja, kadar gre za spremembo statusa organizacije ali za spremembo dejavnosti organizacije ali njene enote.

To soglasje kmetov izrecno zahteva 78. člen naše republiške ustave.

(2) Samo člani oz. samo delavci odločajo o osnovah in merilih za razporeditev tistega dela čistega dohodka, ki je namenjen za osebne dohodke in skupno uporabo članov oz. delavcev ter o dejanski razporeditvi teh sredstev. Samo delavci naj bi sprejemali samoupravni splošni akt o delovnih razmerjih, razen njegovih določb o sistemizaciji del. Prav tako naj bi odločala na prvi stopnji o izrekanju disciplinskih ukrepov zoper delavca disciplinska komisija, sestavljena po splošnih predpisih, o ugovorih zoper odločbo komisije naj bi pa odločal občni zbor.

Te izjeme izhajajo že iz narave stvari, je bil pa tak način odločanja deloma tudi že v praksi.

(3) Po novem zakonu bodo obstajale delovne skupnosti, o katerih bomo razpravljali posebej.

b) ORGANI

Organ upravljanja enovite KZ, TZO, TOK in enovite DOK, naj bi bil občni zbor s položajem, kot ga ima delavski svet v TOZD; v KZ in DOK, ki imata v svoji sestavi temeljne organizacije, pa zbor delegatov s položajem, kot ga ima delavski svet v delovni organizaciji.

Občni zbor sestavljajo delegati članov in delavcev; če pa obstoji delovna skupnost, tudi njeni delegati. V vsakem primeru mora biti več delegatov — to velja tudi za druge organe — iz vrst članov in to bodisi v razmerju kot po sedanjem zakonu (po prispevku članov oz. delavcev) ali pa glede na število članov oz. delavcev — ustrezno isto velja za zbor delegatov.

Individualni poslovodni organ enovite KZ, TZO, TOK in enovite DOK je lahko tudi delavec, ki opravlja drugo delo v organizaciji, lahko pa je tudi kmet — član organizacije.

Na isti način kot občni zbor je sestavljen nadzorni odbor, ki ustreza sicer organu samoupravne delavske kontrole. Ta organ ima funkcijo nadzora tudi glede izvajanja pravic in obveznosti članov ter smotrne uporabe sredstev, ki so jih združili člani. Nadzornega odbora sedanji zakon ni poznal.

c) DELOVNE SKUPNOSTI

Po sedanjem zakonu smo poznali delovne skupnosti le v zadrugi, ki je imela v svoji sestavi temeljne organizacije. Po novem zakonu pa bi bila možna oz. obvezna delovna skupnost tudi v enoviti KZ oz. DOK, po varianti pa tudi v TZO in TOK. Tako delovno skupnost bi tvorili delavci, ki opravljajo administrativno-strokovna, pomožna in tem podobna dela, pa tudi komercialna in druga dela, če ni po- gojev, da bi se za njihovo opravljanje organizirale TOZD.

V enoviti KZ in DOK, po varianti pa tudi v TZO in TOK, bi se morala taka skupnost organizirati tedaj, če bi šlo za tolikšno število delavcev, da lahko uresničujejo družbenoekonomske in druge samoupravne pravice v smislu ZZD.

Za delovne skupnosti v združnih organizacijah veljajo seveda v celoti splošni predpisi.

Tako bi oblikovali delovno skupnost v enoviti KZ oz. DOK oz. v TZO ali TOK člani in delavci s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev, medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti, med člani organizacije in delavci skupnosti naj bi se podrobneje določile s posebnim samoupravnim sporazumom na podlagi svobodne menjave dela, delovna skupnost bi imela lastne samoupravne splošne akte, svoj delavski svet (če bi imela več kot 50 delavcev), posebnega vodjo ali pa bi njegovo delo opravljal poslovodni organ združne organizacije, lahko bi imela tudi svoj organ samoupravne delavske kontrole, imela bi svoje periodične račune in zaključne račune ter lasten žiro račun.

Delovna skupnost bi bila po svojih delegatih zastopana v zboru delegatov oz. občnem zboru ter v nadzornem odboru združne organizacije, njeni delavci pa ne bi soodločali v zadevah, o katerih se odloča z osebnim izjavljanjem.

4. DOHODKOVNI ODNOSI

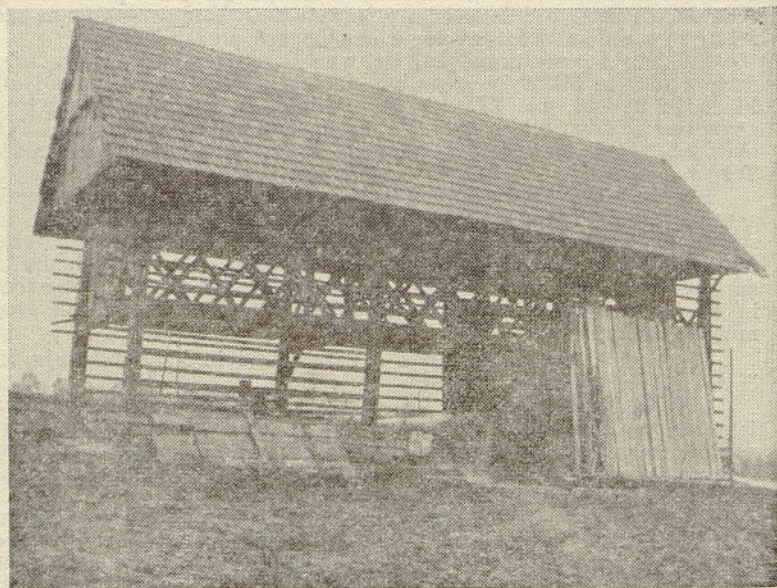
Izhodišče za urejanje dohodkovnih odnosov v tezah je zakon o združenem delu, po katerem je povzeto oblikovanje celotnega prihodka in dohodka. Pri določbah o razporejanju celotnega prihodka in dohodka pa je upoštevan tudi zvezni zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka.

Ta zakon skoraj v celoti enači organizacije združenih kmetov s TOZD, posebnost pa je določba, po kateri se v materialne stroške poslovanja organizacij združenih kmetov, vštevja tudi vrednost od združenih kmetov prevzetih proizvodov, obračunanih po osnovah in merilih, sprejetih v samoupravnem sporazumu.

Temeljni samoupravni akt za razporejanje celotnega prihodka v organizaciji združenih kmetov bo torej poseben samoupravni sporazum, ki bo urejal dohodkovne odnose med združenimi kmeti. V tem aktu bo treba težiti k temu, da se bo celotni prihodek razporejal na vse udeležence — kmete in delavce v sorazmerju s tem, koliko bo kdo prispeval s svojim osebnim delom, sredstvi in združitvijo zemljišč za dosego celotnega prihodka.

Kmetje naj bi ob oddaji proizvodov prejeli od občnega zbora določeno akontacijo, dokončni obračun pa se napravi z zaključnim računom in izplačajo razlike. S takim obračunom dohodka je razporejen tudi že skupni riziko na vse udeležence proizvodnje.

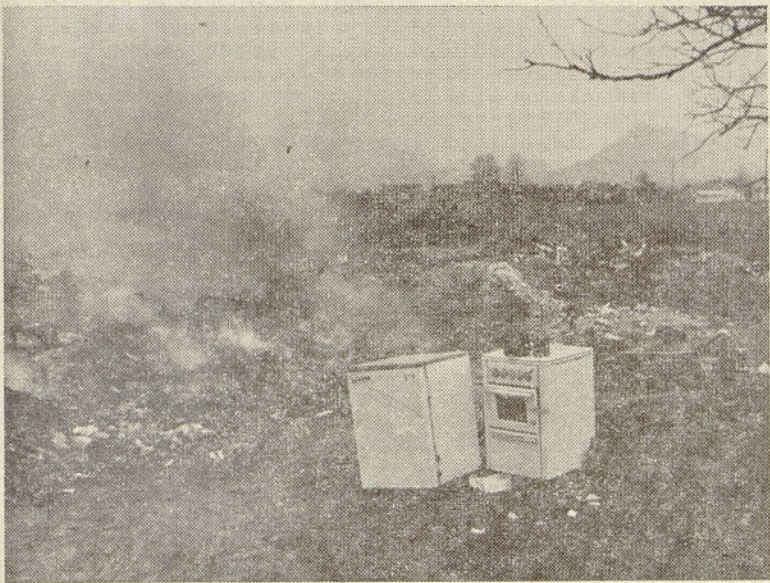
V tezah so z vidika urejanja dohodkovnih odnosov izenačene vse oblike združevanja kmetov, napravljen pa je poskus prilagoditve, ko gre za skupno proizvodnjo, kjer kmet in organizacija, to je, oba združujeta zemljišče ali pa delovna in druga sredstva (na brezobrestni, to je, samo na dohodkovni osnovi) in seveda tudi delo tako kmet kot delavci v organizaciji.

Brišnikovemu kozolecu so že šteti dnevi. Na njegovem mestu bo stal velik in moderen hlev

Taka oblika združevanja dela, sredstev in zemljišč pomeni razvitejšo obliko združevanja, ker gre tudi za fizično združevanje zaradi skupne proizvodnje. To pa zahteva še natančneje urejene dohodkovne odnose. Zato je predvideno, naj bi bila takšna skupna proizvodnja v knjigovodstvu organizacije posebno obračunsko (stroškovno) mesto, ne glede na stopnjo združevanja pa bi bil potreben za vsakega združenega kmeta poseben obračun o tem, koliko je prispeval k skupnemu rezultatu organizacije (obseg oddaje blaga) in koliko mu po merilih sporazuma pripada od celotnega prihodka organizacije. Če pa gre na eni strani za proizvodno skupnost, je potreben tak obračun za proizvodno skupnost kot celoto.

V tezah je tudi predvideno, da bi kmet lahko pridobil enako položaj, pravice in obveznosti kot delavec, če bo dohodek združenega kmeta dosegel najmanj povprečni osebni dohodek delavca. Za tak status se bo kmet prostovoljno odločil, pri čemer pa seveda zadrži lastninsko pravico na svojih proizvodnih sredstvih. Za svoje delo bi prejemal osebni dohodek, iz naslova lastninske pravice na zemljiščih in drugih sredstvih pa bi mu pripadal tudi del čistega dohodka, izvirajočega iz skupne proizvodnje, za katero se uporabljajo njegova sredstva.

V Ložnici že odlagajo smeti, toda tako divje kot v Šempetru še porzigajo odpadke, onesnažujejo ozračje in dimijo še marsikje

Čisti dohodek v organizaciji združenih kmetov razporejajo soglasno in skupaj kmetje in delavci na osebne dohodke, skupno porabo in sredstva za pospeševanje razvoja organizacije.

Predvideno je tudi oblikovanje posebnih rezervnih sredstev združenih kmetov, ki bi se uporabljala za pokritje rizikov, ki jih ni možno vnaprej zavarovati.

V tezah je le nakazana možnost, da bi se s posebnim družbenim dogovorom zagotovila sredstva in določili način ter pogoji zagotavljanja najmanjšega dohodka združenim kmetom. Družbeni dogovor naj bi podpisali skladi skupnih rezerv družbenopolitičnih skupnosti, zadržna zveza in republiška konferenca SZDL. Z vključitvijo v širši sistem družbenih rezerv bi bila tudi združenim kmetom zagotovljena večja socialna varnost, s tem da bi tudi sami prispevali svoj delež.

Zakon naj bi vseboval tudi načelno določbo o prehodu obdavčevanja združenih kmetov po osnovi katastrskega dohodka na obdavčevanje po dejanskem dohodku, onemogočil pa naj bi tudi morebitno dvojno obdavčenje dohodka.

Javna razprava naj razčisti vprašanje prehoda plačevanja davka in prispevkov kmeta od osnove po katastrskem dohodku na plačevanje po dejanskem dohodku. V načelu naj bi bila osnova dejanski dohodek na kmetijo in družinskega člana, izjemoma bi bil pavšal, preračunan po katastrskem dohodku, in to predvsem za kmetije v ekstenzivnejših predelih (gorat svet, kras) in za kmetije, ki ustvarjajo vrednost proizvodnje pod določenim zneskom.

Sistem obdavčenja bi določal zakon o prispevkih in davkih občanov, ta zakon bi pa uvedel le načelo, da prispeva kmet k splošni in skupni porabi po dejanskem dohodku, izjemoma pa pavšalno. S tem bi bil družbeni položaj kmeta jasneje opredeljen, tako glede pridobivanja kot glede obveznosti iz dohodka.

Zaradi osnov za razpravo predlagamo naslednje teze za ta zakon in za zakonsko ureditev plačevanja davkov in prispevkov:

(1) Občine in samoupravne interesne skupnosti določijo v roku in na način, ki ga predpiše zakon, osnove in kriterije za izračunavanje dohodka kmeta in za plačevanje davka in prispevkov iz dohodka kmetov iz kmetijstva.

(2) Kmet prijavi v roku, ki ga predpiše zakon, vrednost kmetijskih proizvodov, ki jo je ustvaril v preteklem letu bodisi sam bodisi v odnosih združevanja v kmetijsko zadrugo oziroma v drugo organizacijo združenega dela.

(3) Merila za ugotavljanje materialnih stroškov in vrednost amortizacije, ki se odštevajo od skupnega prihodka in način izračuna vrednosti doma porabljenih kmetijskih proizvodov, določi občina na temelju meril, ki jih vsako leto predpiše republiški sekretariat za finance v soglasju z republiškim sekretariatom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Kot prihodek se šteje tudi vrednost proizvodov,

prodanih občanom. Tako ugotovljen dohodek predstavlja osnovo za izračun davkov in prispevkov kmetov.

(4) Na višino davkov in prispevkov vpliva delo kmeta in njegovih družinskih članov, ki s svojim osebnim delom ustvarjajo dohodek na kmetiji.

(5) Občina lahko predpiše davek v pavšalu, samoupravne interesne skupnosti pa pavšalni prispevek na temelju katastrskega dohodka ter tudi drugih kriterijev in meril, in sicer za kmete v gorskih in obmejnih krajih ter drugih ekstenzivnejših območjih, kakor tudi za proizvodnjo pod določenim obsegom.

(6) Združeni kmet pri sicer enakem obsegu ustvarjenega dohodka in socialnem položaju ne more biti bolj obremenjen z davki in prispevki na dohodek kot individualni kmet, ki ni vključen v kmetijsko zadrugo oziroma drugo organizacijo združenega dela.

(7) Občina lahko za pospeševanje razvoja kmetijstva in družbenih odnosov združenih kmetov v skladu z zakonom po enotnih osnovah določi politiko odbitnih postavk in olajšav od davka od dohodka kmeta iz kmetijstva. Olajšave pri predpisovanju davka se lahko določajo tudi zaradi neustreznega socialnega položaja kmečkih družin in kot pomoč v primeru elementarnih neizgodb.

(8) Z zakonom se določi rok, v katerem morajo občine uvesti davek v skladu z načeli iz prejšnjih odstavkov.

Zakon o združevanju kmetov naj bi vseboval določbo iz točke 1 in 5.

5. ZDRUŽEVANJE DENARNIH SREDSTEV ZA DOLOČENE NAMENE

Zaradi uspešnejšega zagotavljanja zadostnih sredstev za investicijske naložbe, ki so v skupnem interesu združenih kmetov (npr. zbiralnice mleka, skladišča kmetijskih pridelkov in reprodukcijskega materiala, objekti za predelavo kmetijskih pridelkov), predvidevajo teze možnost združevanja denarnih sredstev kmetov in drugih občanov. Take naložbe bodo znotraj organizacije kmetov ali v širši reprodukcijski celoti. Sredstva naj bi se združevala na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma, v katerem naj bi bil opredeljen namen združevanja sredstev, način združevanja, obseg in način jamstva za vložena sredstva, način in roki vračila sredstev, pravice in druge materialne ugodnosti, ki se zagotavljajo vpisnikom sredstev.

Za vračilo sredstev naj bi prvenstveno jamčila organizacija, ki bo uporabljala ta sredstva v svojem poslovanju, teze pa nakazujejo tudi potrebo, da na drugem mestu prevzame jamstvo za vračilo teh sredstev SR Slovenija.

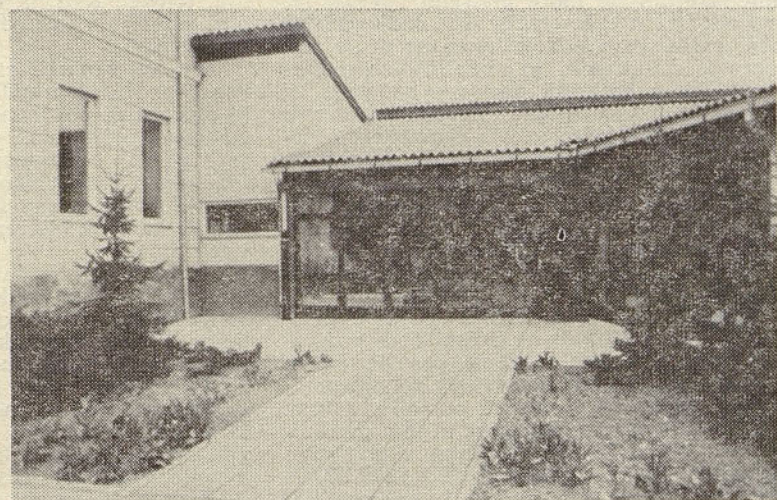
Vpisnikom sredstev naj bi bila zagotovljena tudi pravica soodločanja pri uporabi združenih sredstev in njihovem upravljanju. S sporazumom se določi tudi, kako bodo vpisniki sredstev udeleženi na dohodku od skupne naložbe, za katero so združili sredstva. Tu so možne dogovorjene obresti od združenih sredstev ali pa udeležba na skupnem dohodku, na vsak način pa bi morale biti tako združevanje sredstev za vpisnika stimulatивnejše kot pa običajno varčevanje v obliki hranilne vloge.

Administrativno tehnična opravila v zvezi z združevanjem in vračanjem sredstev se lahko poverijo hranilno kreditni službi ali interni banki.

SKLEPNE MISLI

Spremembe, ki jih predvideva novi zakon o združevanju kmetov, bodo spodbujale hitrejšo samoupravno preobrazbo zadružništva. Pri tem ne gre za spreminjanje dosedanjih družbenih in gospodarskih odnosov zaradi odnosov samih. Spremembe morajo omogočiti večje gospodarske dosežke, hitrejši razvoj kmetijstva in vasi, učinkovitejše vključevanje zadružništva v sistem združenega dela in približevanje pglavitnim družbenim ciljem, ki jih je mogoče doseči z združevanjem kmetov.

Proces preoblikovanja zadružnih organizacij, ki bo slonel na novem zakonu o združevanju kmetov, ne bo smel biti usmerjen k formalnemu spreminjanju nazivov. V tej preobrazbi zadružništva, ki je pred nami, gre za uveljavljanje polne vsebine družbenih in gospodarskih odnosov, ki temeljijo na združevanju kmetov. Trdna zadruž-

Na marsikateri osnovni šoli učenci sami urejajo okolico in skrbijo za njo. Lepo urejena je okolica osnovne šole Vransko

na organiziranost pa tudi omogoča povezovanje združništva z drugimi dejavniki enotnega proizvodnega procesa v agroživljskem kompleksu.

V okvirih novega zakona o združevanju kmetov je poudarjen odločujoči položaj člana. Zakon o združevanju kmetov je vzvod in

opora članom pri uresničevanju njihovih življenjskih interesov, ki so skladni z interesi drugih delovnih ljudi. Enotno izhodišče za uresničevanje teh interesov je združevanje. Kmetje le z združevanjem lahko dosega opredeljene družbene cilje, ki temelje na uspešnem in učinkovitem gospodarjenju in samoupravnem organiziranju.

Zakon o pogojih in postopkih za pridobitev pravice do preživninskega varstva kmetov

Iniciativa za sprejem zakona je doživela podporo v SZDL v javni razpravi o zagotavljanju pogojev za hitrejši razvoj kmetijstva in uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov ter preobrazbe vasi v obdobju 1976–80; kot obveznost pa je opredeljena tudi v dogovoru republik in pokrajin o razvoju agroindustrijskega kompleksa do leta 1980, ter kot neposrednega naloga v resoluciji za izvajanje srednjeročnega plana v letu 1978, ki jo je sprejela Skupščina SR Slovenije. Predlagana oblika zagotavljanja socialne varnosti je nova in pomeni možnost, da si ostareli in delovno nezmožni kmetje pridobijo ustrezne materialne pogoje za življenje. Prav tako pa bo zakon zagotovil, da zemlja takšnih kmetov ne bo ostala neobdelana, če bo zanjo kjerkoli v Sloveniji interes družbenih in združnih kmetijskih organizacij.

Zakon bo zasnovan v prvi vrsti na načelu, da se kmetom na določenih območjih, kjer se oblikujejo obdelovalni kompleksi družbenih kmetijskih organizacij ali kompleksi združenih kmetov, na melioracijskih ali komasacijskih območjih in v primeru oblikovanja kompleksov zemljišč za stavbne namene ob določenih starostnih pogojih zagotavlja pravica do preživnine v zameno za PROSTO-VOLJNO ODDANO kmetijsko zemljišče ali gozd; razumljivo ob predpostavki, da je družbena pravna oseba pripravljena takšno zemljišče prevzeti z obveznostjo plačila zemlje po tržni ceni v posebni sklad skupnosti starostnega zavarovanja kmetov.

Sredstva za preživnine naj bi se zagotavljala na podlagi aktuarskega računa, torej s samofinanciranjem upravičencev v zameno za oddano zemljo. Pri tem naj bi se poleg aktuarskega računa (načelo samofinanciranja) delno uveljavila tudi družbena solidarnost, in sicer v toliko, da bi upravičenec oziroma koristnik varstva po predloženem zakonu zadržal pravico do prejemanja starostne kmečke pokojnine brez plačevanja prispevka v sklad. Preživnina bo torej od kvalitete in obsega oddane zemlje odvisen dodatek na z zakonom predpisano oziroma določeno kmečko starostno pokojnino. Družbena solidarnost naj bi bila prisotna v toliko, da se bodo za oddana zemljišča iz sredstev združenega dela v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja plačevale starostne pokojnine in zdravstveno zavarovanje kmetov, ki bodo uživali preživnino; prav tako pa družinske preživ-

nine in redna valorizacija preživnin, kjer naj bi bile pravice v načelu enake kot pri upokojevcih delavskega zavarovanja.

Predlagamo, naj bi znašala minimalna višina preživnine (poleg starostne pokojnine) toliko kot znaša vsakokratna starostna pokojnina kmetov (letos 595 din), če oddajo 2 ha kmetijskega zemljišča oziroma 3 ha gozda (ne glede na kvaliteto zemlje); sicer pa sorazmerno več v odvisnosti od starosti upravičenca in cene oddanega zemljišča, ki jo bo plačal prevzemnik v skladu s predpisi (obseg, boniteta, kultura itd.). Pravico pridobitve preživnine bi upravičenec pridobil v načelu pri starosti 65 let in ta pravica naj bi veljala do njegove smrti. Nato pa naj bi se pravica v skladu s splošnimi predpisi prenesla na zakonca, če je star 55 let (moški) oziroma 50 let (ženska). Prav tako pa bi se ta pravica prenesla na otroke, ki so zaradi invalidnosti dela nezmožni in jih je upravičenec do smrti preživljal, ter v skladu s splošnimi predpisi na otroke, ki bi izpolnjevali pogoje za pridobitev družinske pokojnine (v tem primeru preživnine).

Kmetje, ki bi oddali svojo zemljo, razen ohišnice v velikosti 0,50 ha, ne bi bili več zavezanci prispevka za starostno zavarovanje kmetov. Če pa jo bodo oddali manj (ker ne bo interesa za prevzem vse zemlje), naj bi se jim prispevek ustrezno in sorazmerno z oddanim zemljiščem zmanjšal do višine posebej določenega pavšala. Z dnem odpovedi lastniške pravice ali prenosa pravice uporabe in upravljanja na družbenopravno osebo bi za zadevno zemljišče prenehale vse obveznosti do družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Obveznosti do SIS naj bi se (prispevek za starostno in zdravstveno zavarovanje kmetov) poravnale iz družbene solidarnosti v SPIZ (skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja).

Preživnino naj bi izplačevali iz posebnega sklada ali računa pri Skupnosti starostnega zavarovanja kmetov, v katerega bi se stekali prispevki prevzemnikov zemljišč (kupnina za zemljo) in po posebnem samoupravnem sporazumu solidarnostni prispevek članov skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Ta solidarnostni prispevek naj bi kril izdatke za starostno in zdravstveno zavarovanje, ki pride na zemljišča, ker uživalci preživnine ne morejo biti več plačniki prispevkov; prav tako pa prevzemnik zemljišča plača polno ceno za zemljišče ob prevzemu. Iz solidarnosti naj bi se krili tudi izdatki za valorizacijo preživnine in družinske preživnine.

Lansko poslovanje TOZD Kmetijstvo Radlje

TOZD Kmetijstvo Radlje ob Dravi je ena izmed manjših TOZD v OD Hmezd in s svojimi rezultati ne more bistveno vplivati na gospodarski položaj OZD. Kot enakopraven člen v OZD pa vendarle lahko po svoje prispeva k stabilizaciji in nadaljnji reprodukciji TOZD s katerimi poslovno sodeluje.

Primarna kmetijska proizvodnja doživlja v zadnji hletih krizo tako v finančnem obsegu proizvodnje kot v finančnih rezultatih. Podobna krizna gibanja so značilna tudi za TOZD Radlje, ki je že leta 1975 izdelala sanacijski program. Podrobnejša analiza je dala podatke o najbolj perečih žariščih negativnih rezultatov in osnove za nadaljnjo gospodarsko usmeritev.

Realno gledano nismo vsega upanja v boljše čase gradili le na omenjenem programu, ampak smo intenzivno posegli tudi v medsebojne odnose, predvsem v namenom, da dokažemo, da je človek odločilen faktor v proizvodnem procesu. Brez dvoma pomenijo urejeni medsebojni odnosi v kolektivu najboljšo osnovo za uspešno delovanje TOZD. Prišli smo do zaključka, da je delovna klima poglaviti instrument, poleg stimulacije seveda, za večanje produktivnosti. S temi par besedami želim prikazati, da v TOZD ob

načrtovanju uspešnejše proizvodnje nismo vsega gradili le na materialni osnovi ali znanju, temveč tudi na čisto običajni človeški toplini, ki jo v delovnih odnosih pogosto zanemarjamo.

Dve leti sanacije sta minili bolj ali manj uspešno. Nismo uspeli doseči rezultatov, ki bi omogočali pokrivanje obveznosti iz sanacijskega programa, vendar nismo odpirali več novih obveznosti. Morda pomeni leto 1977 delno prelomnico v uspešnosti poslovanja. Globalna ocena fizičnega obsega proizvodnje kaže na bistveno boljše rezultate kot v letu 1976.

Pridelek hmelja je bil precej nad večletnim povprečjem. Pridelek 15,10 q/ha pomeni za 60 kg/ha preseženo planirano višino pridelka. Skupni pridelek je za 5 t večji od planiranega. Pridelali smo skupaj 109 t hmelja, od tega 48 t apolona in 61 t goldinga. Manj zadovoljni smo z doseženo kvaliteto. V letu 1978 bomo poizkušali nekatere faktorje, ki vplivajo na kvaliteto (predolgo obiranje, prebiranje, prešanje) rešiti.

Poljedelska proizvodnja je dala zadovoljive rezultate v pridelovanju žit (ječmen, pšenica) in deloma koruza, manj zadovoljive pa v pridelovanju krme in krmskih rastlin.

Krma je še nadalje problem, ki ga je potrebno obravnavati skupaj s problemom govedorejske proizvodnje, kjer smo dosegli soliden rezultat v mlečni proizvodnji, negativen pa v pitanju telet. Ponovno se postavlja vprašanje smiselnosti te proizvodnje v sedanjih kapacitetah, kjer je produktivnost še vedno najbolj boleča točka. Vrtnarstvo je dalo tudi v letu 1977 konstanten rezultat, žal v enakih proizvodnih zmogljivostih. Proti koncu leta smo uspeli odpreti cvetličarno v Radljah, vendar ta ni mogla bistveno vplivati na večjo fizično proizvodnjo v vrtnarstvu. Proizvodni program te PE temelji na vzgoji lončnic in cvetličnih sadik.

Vzreja piščancev-brojlerjev doživlja možno povečanje in postaja tako ena glavnih proizvodnih panog. V letu 1977 je dosegla dobre rezultate tudi v proizvodnji na enoto mere. Za ilustracijo služijo podatki o prirastku na komad v 54 dneh.

1976	1977	plan 1977
1,77 kg/kom.	1,80 kg/kom.	1,75 kg/kom.

Odkup živine je bil količinsko dosežen, vendar se situacija na odkupnem terenu zaradi neurejenih odkupnih cen ni dosti izboljšala. Nesorazmerje med ceno mleka in mesa je preveč očitno. Kmetijska preskrba je glede na realizacijo poslovala izredno dobro, vendar ostali pokazatelji (marža, ekonomičnost) zmanjšujejo uspeh.

Mehanična delavnica je presegla realizacijo ur proti planu za 1,88-krat in je tako v fizičnem obsegu poslovanja pokazala, da je dejavnost upravičena. Z manjšimi vlaganji se bo realizacija še povečala.

Kljub temu, da smo v letu 1977 dosegli planiran fizični obseg proizvodnje v večini PE, še vedno nismo zadovoljni z doseženimi rezultati. Še veliko je stvari, ki zmanjšujejo uspešnost poslovanja. Bistvenega pomena je (Nadaljevanje na 9. strani)

(Nadaljevanje z 8. strani)

dejstvo, da smo uspeli stabilizirati naše poslovanje in si začrtati pot, ki bi morala omogočiti večanje proizvodnje vsaj 20 % letno.

INVESTICIJSKA VLAGANJA V LETU 1977

Skupna vrednost investicijskih vlaganj v letu 1977 je 6.201.237,00 din. Največ smo vložili v razširitev brojlerske proizvodnje. Zgradili smo 3 hleve z zmogljivostjo 72.000 kom. piščancev v turnusu ali z letno zmogljivostjo 600 t mesa.

V začetku leta smo posadili 6 ha hmeljišč s sorto apolon in zato porabili 304.490,00 din.

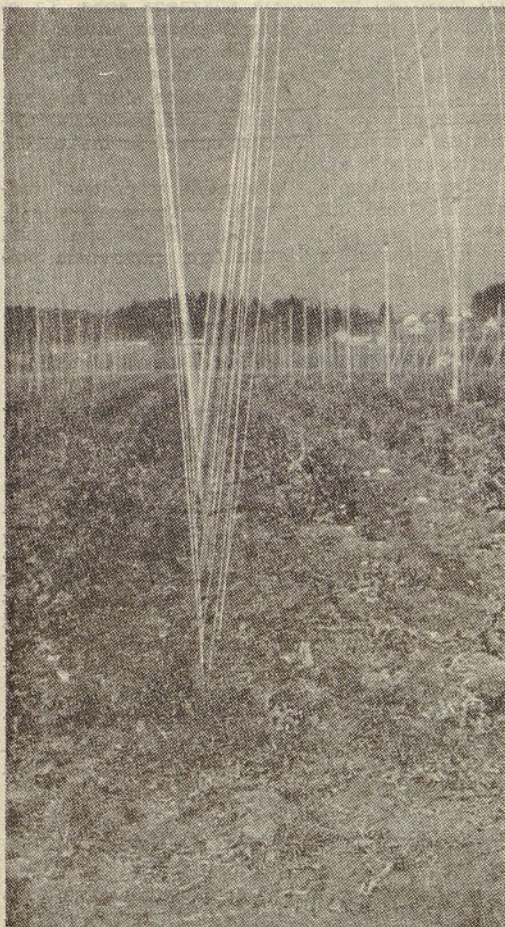
Ostala vlaganja so bila namenjena za dopolnjevanje opreme in prevedbo živine. Eno izmed večjih postavk pomeni nabava kombiniranega kombajna ZMAJ 141 v vrednosti 584.610,00 din.

Pomanjkanje lastnih sredstev nas sili k iskanju najrazličnejših variant pri načrtovanju novih investicij. Zavestno vlagamo sredstva v povečanje tistih zmogljivosti, ki dajejo večjo proizvodnjo ali pa povečujejo produktivnost.

Zavedamo se, da je za načrtno večanje neke proizvodnje pomembna tudi tržna stabilnost, vendar je skoraj nemogoče predvideti vse možne odklone v bližnji ali daljnji perspektivi. Ne bi znova napihoval pomembnosti kmetijske proizvodnje v splošnem gospodarskem razvoju neke dežele, vendar se mi zdi pomembno, da tega nikoli ne pozabimo in skušamo najti skupne rešitve predvsem na tistih področjih, kjer so večna krizna nihanja. Tu mislim na proizvodnjo govejega mesa in mleka kot dva zelo pomembna prehrabena proizvoda.

Ob normalnih proizvodnih razmerah se bomo na TOZD Kmetijstvu Radlje trudili in, upamo, tudi uspeli realizirati planska predvidevanja v letu 1978. Planirali smo v skladu s splošnimi gibanji, prej optimistično kot pesimistično. Brez dvoma bo pri doseganju ciljev pomembnega pomena homogenost kolektiva in stimulativni instrumenti.

Alojz Hauzer

Povečano število opor pri »V« sistemu nape-ljave da tudi zanesljivejši in večji pridelek

SILIRANJE TRAVE

ZA OSVEŽITEV IN PREMISLEK

Na naših kmetijah, ki imajo povprečno manj kot 7 ha obdelovalne zemlje, je vedno večje pomanjkanje obdelovalnih površin. Če pa ugotavljamo intenzivnost proizvodnje na teh površinah, pa vidimo, da so ti rezultati še precej skromni. Dober pokazatelj intenzivnosti je obremenitev GVŽ po hektarju (GVŽ — glav velike živine — je enota živali preračunana na 500 kg žive teže živali na pr.: krava 600 kg = 1,2 GVŽ, pitanec = 0,6 GVŽ, telica 350 kg = 0,7 GVŽ itd.).

V nižinskem predelu je obremenitev GVŽ/ha 1,4—1,7 izjeme so tudi kmetije, ki vzredijo na ha že 2,2—2,7 GVŽ. V hribovitem višinskem predelu pa je ta obremenitev precej slabša. Povprečno le 0,6 GVŽ/ha.

Ce te naše podatke primerjamo s srednjeevropskimi, kjer obremenitev že presega povprečno 2,5 in celo 4 glave velike živine na ha, pa vidimo, da imamo še precej možnosti intenzivnejše proizvodnje.

Površine, katerim še najbolj lahko dvignemo

pridelke, so travniki. Z obilnim gnojenjem z mineralnimi gnojili in domačim gnojem (gnojevko), predvsem pa s pravočasno košnjo, lahko dosežemo najmanj 3—4 odkose.

Na naših travnikih sta še najpogostejši le 2 košnji, v hribovitem predelu le ena. Najbolj zamujamo s pravilom prvega odkosa, saj je že pravilo, da ga ne kosimo pred cvetenjem. Taka krma je že ostarela, zgublja na hranilnih snoveh, živali je pojedjo manj, ker je procent vlaknin večji. Vse to pa vpliva na slabšo proizvodnjo živali.

UPOŠTEVAJTE! NE BO VAM ŽAL

Navedena tabela prikazuje vpliv košnje v različnih razvojnih fazah trav na hranilno vrednost krme, na količino krme, ki jo 550 kg teža krava lahko poje na dan in na proizvodnost živali.

Vrsta krme in razvojna faza v času košnje	Energetska vrednost g-SE/kg SS	Konzumacija kg SS/dan 550 kg teže živali	Konzumacija g-SE/dan	Zadostuje za vzdrževanje in kg 4 % mleka
a) zelo mlada	720	10,0	7.200	15,5
b) v latenju	670	11,0	7.350	16,0
c) začetek do sredine cvetenja	580	11,2	6.500	12,7
d) sredina do konec cvetenja	510	10,3	5.250	8,2
e) ostarela	480	8,8	5.220	4,4
Ovenela silaža				
a) zelo mlada	600	12,5	7.500	16,3
b) v latenju	550	11,5	6.300	12,0
c) začetek do sredine cvetenja	500	9,5	4.750	6,3
d) sredina do konec cvetenja	480	8,0	3.820	3,0
e) ostarela	430	7,3	3.140	0,5
Neovela sveža silaža				
a) zelo mlada	600	5,5	3.300	1,0
b) v latenju	600	6,5	3.900	3,3
c) začetek do sredine cvetenja	550	7,9	4.340	4,9
d) sredina do konec cvetenja	450	7,4	3.330	1,0
e) ostarela	380	6,9	2.620	— 1,0
Seno (prevetrovanje)				
a) zelo mlada	570	14,5	8.250	19,0
b) v latenju	550	13,0	7.150	15,0
c) začetek do sredine cvetenja	470	10,0	4.700	6,2
d) sredina do konec cvetenja	380	7,0	2.660	— 1,2
e) ostarela	370	5,4	2.000	— 3,6

Podatki kažejo, da je po energetski in hranilni vrednosti najkvalitetnejša mlada trava. S staranjem trave pa ta vrednost pada.

Mlada zelena krma — prilast — je po hranilni vrednosti najkvalitetnejša, vendar živali konzumirajo s prilastom manj SS, ker vsebuje veliko vode. Zaradi tega je tudi mlečnost nekoliko slabša, kot pri suhi zgodaj košeni krmi. Zgodaj košeno seno je zelo kvalitetno. Tega živali pojedjo največ in tudi proizvodnja živali je največja.

Pravočasno košena oveta travna silaža ima večjo hranilno vrednost kot seno, ker so pri pravilni fermentaciji manše izgube, kot pri sušenju. Tudi hranilne snovi iz silaže živali bolj izkoristijo kakor iz sena. Pojedjo pa te silažne mase preračunane na suho snov manj, kakor kvalitetnega sena in zaradi tega je proizvodnja nekoliko manjša.

Mokra — neoveta travna silaža ni priporočljiva. Živali je pojedjo precej manj kakor ove, le, pri fermentaciji pa je večja nevarnost delovanja škrobnih bakterij. Na tak način siliramo travo le v primerih, če smo zamudili košnjo in so rastline že v cvetju. Pri tem načinu siliranja so potrebni dodatki, ki preprečujejo kvarjenje silaže. Da bi iz travnih površin dobili čimveč kvalitetne krme, bi morali osvojiti pravilo: Prvi — spomladanski odkos trave silirati, drugi — poletni odkos posušiti, tretji in četrti odkos silirati ali delno posušiti.

ZAKAJ SILIRAMO TRAVO?

Siliranje trave je v svetu zelo razširjeno. Zadnja leta pa tudi že naši kooperanti začnejo s tem načinom konzerviranja trave.

Siliranje trave (predvsem prve košnje) se uveljavlja zaradi večje neodvisnosti od vremena. Siliranje poteka tekoče in hitro. Zaradi velikih količin dežja v maju je ta način spravila glede na kvaliteto krme veliko bolj siguren od sušenja.

Izguba hranilnih snovi je pri pravilnem siliranju okrog 10—20 odstotkov. Ob zelo ugodnih pogojih celo pod 10 %. Pri sušenju so te izgube 30—50 %. Pri siliranju tudi skoraj ni mehanskih izgub hranilnih snovi, ker spravljamo oveto travo. Pri sušenju sena pa se te izgube večajo z osuševanjem krme.

Hranilne snovi iz travne silaže živali bolje izkoristijo, kakor iz sena.

KAJ SE DOGAJA V ČASU FERMENTACIJE V SILAŽNI MASI V SILOSU?

Siliranje je proces vrenja — fermentacija, ki ga povzročajo mikroorganizmi. Pri fermentaciji so prisotni različni mikroorganizmi, kateri pa prevladujejo, je odvisno od pogojev, ki jih imajo v silosu. Pogoji za razmnoževanje in delovanje drobnoživk so znani in s pravilnimi postopki lahko pospešimo razvoj koristnih in

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

zaviramo delovanje škodljivih — nezaželenih bakterij.

1. Pri fermentaciji silažne mase moramo doseči intenzivno razmnoževanje in delovanje mlečno kislinskih bakterij, ki tvorijo mlečno kislino, ki konzervira krmno. Za delovanje teh bakterij pa je potrebna temperatura 15–28°C in popolna odsotnost zraka.

Mlečno kislinske bakterije se lahko razvijajo tudi ob prisotnosti zraka, vendar pa so takrat dani tudi pogoji za razvoj škodljivih bakterij, ki potrebujejo zrak. Koliko in kako hitro se tvori mlečna kislina v silaži, je odvisno od sladkorja v krmi. Mlečno-kislinske bakterije tvorijo kislino izključno iz sladkorja. (Sladkor nastaja iz škroba s predhodnim vrenjem.) Če je tega dovolj, se v 2 do 3 dneh stvori v silažni masi 1 do 2% kisline, ki ustvarja močno kislo okolje — pH 4. Ko je dosežena kislost pod 4,2 pH, je delovanje škodljivih bakterij onemogočeno. Pri fermentaciji hranilnih snovi (sladkorja, škroba) v mlečno kislino, so minimalne izgube energije. Le okrog 4 odstotke. V silaži je zaželjena ta kislina in potrebno je nuditi pogoje drobnorazmnoževanja mlečno kislinskega vrenja, da se čim hitreje razmnožujejo in delujejo.

2. Škodljive bakterije maslenokislinskega vrenja se razmnožujejo pri temperaturi 28 do 40°C v brezračnem prostoru in pri kislosti silažne mase nad pH 4,2.

Pri fermentaciji in tvorbi te kisline so zelo velike izgube v energiji, celo 34% in več.

Masleno kislinske bakterije in njihove spore vplivajo tudi na kvaliteto mleka in v sirarstvu povzročajo napihovanje sirov. Ta kislina v silažni masi ni zaželjena.

3. Škodljive so tudi coli bakterije, ki tvorijo ocatno kislino. Te bakterije se razvijajo pri temperaturi 28 do 35°C in ob prisotnosti vode. Več ko vsebuje krma vode, več je te kisline. Zaradi tega silažna masa pri siliranju ne sme biti mokra od dežja ali rose. Če je silažna masa — trava neovela, se tvori več te kisline, kot pri neoveli. Kislina se tvori tudi v spodnjih plasteh silosov, kateri nimajo urejenega odtoka silažnega soka. Malo te kisline ni škodljivo, če se je pa tvori večja količina, živali tako silažo nerade jedo in jo pojejo manj, ker ima zelo oster rezek vonj. Pri fermentaciji te kisline se izgubi tudi od 38% energije. Zaradi tega je lahko ta kislina prisotna v minimalnih količinah.

4. Plesni so prisotne povsod v naravi. Ostanke silaže prejšnjega siliranja na stenah silosa so

zalega plesni. Silos je potrebno pred vsakim siliranjem temeljito očistiti.

Plesni se razvijajo ob prisotnosti zraka in se tvorijo na mestih, kjer silažna masa ni dovolj stlačena (ob stenah silosa, presledki pri večdnevem siliranju, vrhnje površine silosa). Plesnenje silaže se pojavlja pogosto pri presuhi silažni masi ali ostareli krmi, ker se ta slabo tlači in ostaja prisoten zrak. Plesniva silaža je za živali škodljiva in jo tudi nerade jedo.

5. Segrevanje silažne mase na 70° in več je nezaželeno, ker se uničijo beljakovine in izgube hranljivih snovi so preko 50%. Segrevanje nastaja pri nepotlačeni masi, če ni dovolj potlačena vrhnja plast in silos ostane odprt do naslednjega dne siliranja (Masa je tako segreta, da se opečeš).

PRAVILA PRI SILIRANJU TRAVE

1. Pravočasno spravilo krme

Največja napaka, ki je prisotna pri siliranju trav, je prepozna košnja. Pravi čas za siliranje trave je, ko so vodilne trave na travniku v bilčenju in začetku latenja. Hranilna vrednost trav in silaže pada s staranjem rastlin.

Isto velja za kvarjenje silaže zaradi segrevanja, plesnenja, ker se ostarela trava slabše tlači.

2. Silirajmo travo prve košnje

Otavo običajno ne siliramo, ker je v juniju in juliju prevroče in se trava preveč segreje na soncu (preko 30°). V silosu pa temperatura še naraste in razvijajo se škodljive bakterije. Drugi odkos bi zaradi toplega vremena posušili. Tretji in četrti odkos tudi siliramo. Uspešno se silirata s silažno koruzo.

Zadnji (četrti) odkos, ki je v septembru ali oktobru, se običajno teže osuši do primerne vlage. Zato lahko siliramo tudi manj uvelo travo, vendar z dodatkom konzervansov in masa mora biti površinsko suha.

3. Ovelost trave

Za uspešno siliranje trav in travno deteljnih mešanic je važna pravilna ovelost.

V naših stolpnih silosih se odlično silira trava ovela na 30–35% SS brez konzervansov.

Če je trava preveč osušena, ali če je zamujena košnja, je nevarnost segrevanja in plesnenja silaže. Ta silažna masa je slabše stlačena in prisoten je zrak. Bolj uvela trava se lahko silira v nepredušno zaprtih silosih, katerih pa nimamo v naši kmečki rejli.

Prevlažna ali celo neovela silaža je izpostavljena vplivu škodljivih bakterij, tvorita se

ocatna kislina in plin CO₂. Neoveli ali slabo uveli masi je potrebno dodajati konzervanse.

Živali pojedjo neovele travne silaže precej manj — tudi do 5 kg/SS/dan manj kot ovele. Bolj, ko je silaža ovela, manjše so tudi potrebe živali po senu.

Praktičen preizkus ugotavljanja pravilne vlage trave za siliranje: šop ovele trave »ožmemo« in zvijemo in če iztopi le toliko rastlinskega soka — vlage, da se površina orosi, je primerna vlažnost trave za siliranje.

Če pa nastanejo kapljice vlage, je vlažnost trave prevelika.

4. Sladkor v rastlini

Rastline za siliranje naj vsebujejo čim več sladkorja, ker se iz njega tvori mlečna kislina, ki silažo konzervira.

Rastline vsebujejo največ sladkorja v sončnem vremenu in to v popoldanskem času več kot zjutraj.

Trava košena zjutraj ima 1,40% sladkorja in 0,41% škroba; trava košena zvečer ima 2,63% sladkorja in 0,51% škroba.

Zato priporočamo siliranje v lepem vremenu in košnjo v popoldanskem času, seveda, če organizacija spravila silažne mase to dopušča.

5. Rezanje krme

Pravočasno košeno travo visoko okrog 20–25 cm ni potrebno rezati. Če pa je trava večja, pa s staranjem trave krajšamo rez. V času cvetenja naj bo rez zelo kratka. Z rezanjem dosežemo boljše tlačanje mase. Isto velja tudi za bolj uvelo travo.

6. Polnjenje silosa

Silos polnimo hitro in neprekinjeno. Pri počasnem ali večkratnem prekinjanju polnjenja se zaradi prisotnosti zraka začne masa segrevati in s tem je preprečeno delovanje koristnim mlečnim bakterijam, razvijejo se škodljive, katere potrebujejo večjo temperaturo in zrak. Pri tem so zelo velike izgube HS.

Silos bi naj bil napolnjen v enem dnevu ali vsaj v dveh dneh. Če siliranje prenehamo, moramo površino silosa dobro potlačiti in dobro pokriti. V takih primerih priporočamo uporabo propionske kisline, da preprečimo segrevanje silažne mase.

7. Dodajanje krme v silos

Masa v silosu se usede, odvisno od tega, kako je stlačena. Večkrat se tudi zgodi, da silos ni napolnjen v enem ali dveh dneh. Pri dodajanju je potrebno paziti, da dodajamo silažno maso, ki ne oddaja silažnega soka. Ta bi redčila v spodnjih (starih) plasteh mlečno kislino. To pa bi povzročalo ponovno vrenje in dodatne izgube v hranljivih snoveh.

Če je vrhnja plast predhodno silirane mase pokvarjena, jo je potrebno pred ponovnim siliranjem odstraniti. Pokvarjen del se lahko zelo hitro razširi v silosu.

Dopolnjevanje silosa pride v poštev predvsem pri stolpnih silosih. V koristih silosih je prevelika površina in zaradi dostopa zraka bi bile prevelike izgube čpri ponovnem polnjenju.

UPORABA DODATKOV PRI SILIRANJU

S pravilno uvelostjo krme dosežemo približno isti učinek, kot z dodatkom konzervansov. Preprečimo delovanje škodljivih bakterij.

Rastline, ki so bogate na beljakovinah in imajo razmerje ogljikovih hidratov-beljakovin ozko pod 1:2,3, težko siliramo brez dodatkov. Takšne rastline so detelja, sveža trava, rž... Dodatki, ki jih dodajamo tem rastlinam, morajo nadoknaditi manjkajoči sladkor, da se s povečano koncentracijo tega hitreje tvori mlečna kislina. Da je dosežen uspeh dodatkov, morajo biti ti enakomerno porazdeljeni med silažno maso.

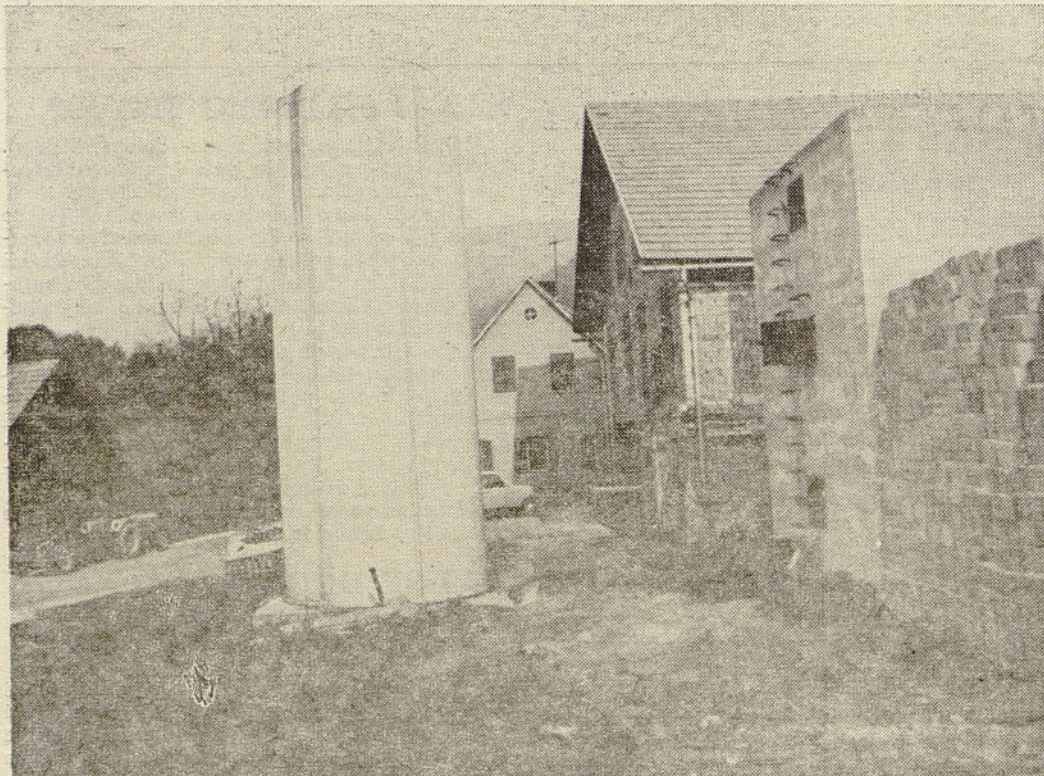
Dodatki, ki povečujejo koncentracijo sladkorja so:

— sladkor — krmni sladkor 1–1,5% (na 100 kg ga mešamo 1–1,5 kg);

— melasa — ta vsebuje le 50% sladkorja in je dodajamo 1× več (2–3 kg na 100 kg mase).

Rastlinam, ki niso uvele, zaradi odcednega soka, dodajamo sredstva, ki vpijajo vlogo. Takšna dodatka sta pesni rezanci in koruzni zdrob. Na 100 kg mase jih dajemo 4 do 8 kg.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Staro se umika novemu. Tako bo Ivan Brišnik podrli star oglat betonski silos in poleg plastičnega postavil še enega

CRD - kronično obolenje dihal

Bolezen pri perutnini CRD — siardi (Chronic Respiratory Disease) je v Jugoslaviji poznana od uvajanja intenzivne reje perutnine.

Ugotavljamo jo pri domači perutnini (kokosi, piščanci, purani) predpostavlja se, da lahko obolijo tudi goske, od prosto živečih živali pa obolevajo: golobi, fazani, jerebice, prepelice in druga pernata divjad.

Povzročitelj bolezni je iz rodu *Mycoplasma*, ki pripada posebni grupi mikroorganizmov PPLO, imenuje se *Mycoplasma gallisepticum*. V vzrejališču se bolezen širi z zrakom (aerogeno), z vodo, hrano, opremo, širijo pa jo tudi ljudje, ki hodijo po vzrejališču. Sam izbruh bolezni, posebno še stopnjo obolenosti, pogojuje stres faktorji: okužbe z mikrobi, parazitarne invazije, prevozi, zoohigijske napake v vzrejališču, napake v prehrani, napake v tehnološkem procesu proizvodnje, zdravstvene intervencije (cepljenje) itd. Posebno pogojuje razvoju bolezni nezadovoljiva ventilacija, nekontrolirana in nihajoča temperatura, nepravilnosti v hranjenju in napajanju živali ter neustrezna stelja. Zavedati se moramo, da je CRD izrazito pogojna farmska bolezen. V jatah je *Mycoplasma* prisotna, od stres faktorjev pa je odvisno ali bo prišlo do izbruha bolezni ali ne. Sama *Mycoplasma* ne povzroča velikih sprememb in škode. Toda zmanjša odpornost organizma, pri tem pa ima svoj doprinos mikroorganizem *E. coli*, kateri je tudi vedno prisoten v jati. Torej nam ne preostane drugega, kot da se s tem sprijaznimo in problem pričemo v smislu zmanjševanja stres faktorjev. Urediti moramo pitališče za brojlerje s posebnim poudarkom na ustrezni ventilaciji, na ustreznem ogrevanju, s poudarkom na čistočo, čim učinkovitejšem razkuževanju prostora in opreme vzrejališča.

Prvi znaki bolezni so: otožnost piščancev, slab apetit in premala živahnost živali. Takoj na to opazimo kihanje, stesanje z glavo, izcedek iz nosu in tipično hrkanje piščancev.

NAVODILA REJCEM ZA PREPREČEVANJE TE BOLEZNI:

1. Na enem mestu — vzrejališču vzrejamo eno starostno skupino in eno vrsto živali. Rejec naj ne bi imel ostale vrste perutnine.

2. Priprava vzrejališča za vselitev je v prvi vrsti čiščenje in dezinfekcija. Razkužiti moramo prav vse: operemo prav vse, ne le tisto, kar rabimo že prvi teden, in 10 m pas okoli vzrejališča.

3. Poskrbeti moramo za dezinfekcijo — uničevanje insektov in deratizacijo — uničevanje glodalcev (podgan, miši).

4. Ko je vzrejališče pripravljeno, moramo paziti, da infekta ne vnašamo. Gnoj iz vzrejališča je potrebno spraviti vsaj 500 m stran od pitališča. Pri kontrolnih pregledih smo opazili, da rejci s piščančjim gnojem neposredno okoli pitališča, nato pa vselijo ali pa so že vselili DSP. Opažamo tudi, da se gnojnice nahajajo neposredno ob vzrejališču, ali pa si rejec obdrži večji ali manjši kup piščančjega gnoja med vzrejališčem in hlevom za bike, ki jih dodatno hrani z omenjenim gnojem.

5. Temperatura v pitališču v prvem tednu mora biti 32°C (pod kokljo, 24°C do 28°C v

prostoru). Če tega ni, piščanci reagirajo z drisko, gredo v gruce, pogin se poveča. Dani so pogoji za CRD. Temperaturo za naslednje tedne si lahko prečitamo iz tabele temperatur — skripta »Tehnologiji pitanja piščancev« stran 7.

6. Nagle spremembe v hrani. Prehod iz starterja na finiher naj bi trajal 3 dni. V skladišču za vreče ni dovoljeno shranjevati drugih vrst hrane. Krma mora biti zdravstveno neoporečna. Ni krme, ki ne bi vsebovala nekaj bolezenskih klic, le-te pa se hitro razmnožijo, če so jim dani pogoji. Nevarnosti: vlaga in glodalci.

7. Motenje živali, nepotrebno lovljenje, ropot, nenehno vstopanje v hlev.

8. Premočna osvetlitev v hlevu. Za osvetlitev priporočamo prvem tednu 1,5 W na m², nato 1 W na m².

9. Napajalnikov in krmilnikov v hlevu ne smemo pustiti umazanih ali zamašenih.

10. Piščance — hirovčke je treba čim prej odstraniti.

11. Pitališče je treba skidati, pomiti in razkužiti takoj po oddaji piščancev, da se dobro izrazi sanitarni premor med dvema zaporednima rejama.

12. Prepovedano je posojanje opreme med kooperanti.

13. Prepovedano je zadrževati piščance, če pa rejec le zadrži nekaj piščancev, naj jih še isti dan pokolje ali pa proda.

14. Des-barriere z razkužilom morajo biti stalno pred vhodom v hlev. Des-barriere je potrebno stalno dolivati z razkužilom.

15. Odprtine in prezračevanje (okna) morajo biti zamrežene (vrabci, golobi, miši, mačke).

16. V predprostoru hleva mora biti prostor za delovne obleke in obutev ter posoda z razkužilom za umivanje rok.

NAVODILO O RAZKUŽEVANJU VRSTNI RED DEL:

Mehanično čiščenje

1. Vso opremo znesemo pred hlev, kjer jo temeljito operemo z mlačno vodo.

2. Iz hleva skidamo ves gnoj in ga odpeljemo najmanj 500 m od hleva.

3. Vse notranje površine hleva kot tudi kanale za ventilacijo očistimo z metlo ali s kompresorjem odstranimo prah.

4. Vse notranje površine hleva dobro operemo in zribamo.

5. Dobro opran hlev prezračimo, da se osuši.

6. Šele temeljito očiščen hlev razkužimo.

7. Očistimo in razkužimo tudi okolico hleva.

8. Razkužen in osušen hlev nastelimo s svežo steljo in vnesemo opremo, ki smo jo predhodno tudi dobro razkužili.

Namen razkuževanja je uničiti bakterije, virus, plesni in jajčeca raznih zajedalcev. Vse to so povzročitelji bolezni.

Za razkuževanje priporočamo naslednja razkužila:

1. FORMALIN — 10 l tehničnega formalina na 100 l vode. Razkužilo je učinkovito, vendar je delo z njim nevarno za človeško zdravje, zato morajo delavci ob razkuževanju nositi primerne zaščitne maske.

2. LOMASEPT — 5 l Lomasepta na 100 l vode je zelo učinkovito razkužilo. Delo z njim je enostavno. Priporočamo ga tudi za razkuževanje bariero pred hlevom.

3. 2% raztopina LUŽNEGA KAMNA, 2 kg lužnega kamna na 100 l vode.

4. OMNISAN — 3 l Omnisana na 100 l vode.

5. HALAMID — 30 kg Halamida na 100 l vode.

6. JODOGAL — 1 l Jodogala na 330 l vode.

Pri razkuževanju priporočamo uporabo škropilnic, prevoznih ali traktorskih. Po uporabi je treba škropilnice ali škropilne naprave večkrat zapored izprati v vroči vodi z dodatkom kisline, lahko uporabite navadni kis.

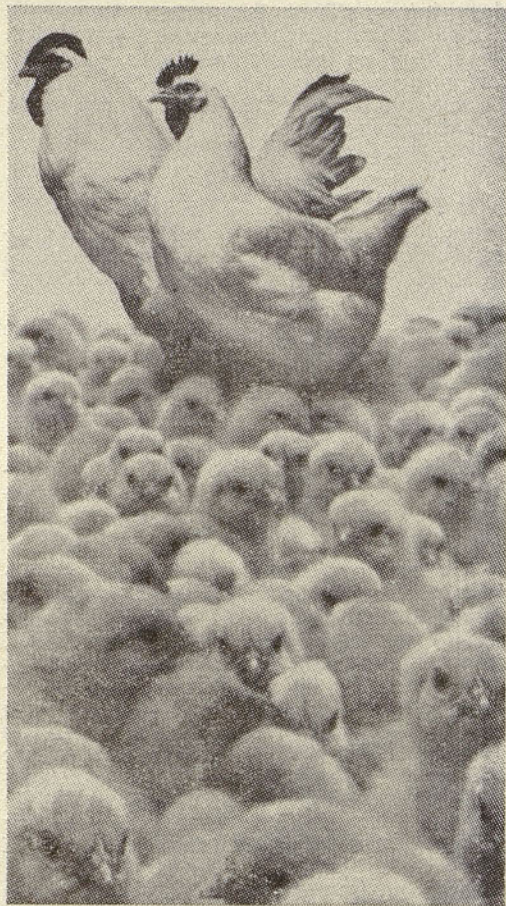
Po razkuževanju prostor osušimo in prezračimo. Po osušitvi je priporočljivo opraviti beljenje prostora, sten in stropa z apnenim mlekom, kateremu dodate 20 g Halamida na 1 liter.

Trame in stebre, ki so sestavni del ostrejša v prostoru, je potrebno temeljito oribati z 2% raztopino lužnega kamna. Pri tem je obvezno

uporabljati gumijaste rokavice in zaščitna očala.

Po opravljenem razkuževanju, pred vhodom v prostor, namestite razkuževalno bariero — posode s penasto gumo z 3% raztopino lužnega kamna (30 kg lužnega kamna na 10 litrov vode ali 3 kg lužnega kamna na 1 liter vode) ali 0,5% raztopino Halamida (5 g Halamida na 1 liter vode (5 g sta 2 mali žlički)). V posebnem prostoru ali izven prostora je potrebno v 0,5% raztopini Halamida razkužiti krmilnike in napajalnike.

Koklje s škropilnico poskropite z 0,5% raztopino Omnisana ali jih operete s spužvo, namočeno v 0,5% raztopino Omisana ali v 0,3%

Družina Róss — najpogostejša v naših kooperacijskih farmah

Halamida (3 g Halamida na 1 liter vode). Ne razkužuj opreme v lužni raztopini zaradi nagrizanja kovine!

Krmilnike in napajalnike po razkuževanju pomočite v vročo vodo in posušene odnesite v prostor za vzrejo. Po temeljitnem razkuževanju prostor zaprete in pripravite za vhlavljenje.

Sredstva za razkuževanje, predvsem pa lužni kamen, so jedka, zato jih moramo uporabljati pazljivo. Predmeti, ki pridejo z njimi v dotik — tudi kožo, je potrebno zaščititi in zaradi tega mora razkuževalec uporabljati gumijaste rokavice in očala za varstvo oči.

Dr. A. V.

Žalska obvoznica

Sredi aprila so pričeli podirati žičnice nasproti Novega Celja. Čez štiriindvajset hektarjev hmeljišč bo tekla nova žalska obvoznica. Izgublamo rodno in najboljšo zemljo, ki jo ne bomo mogli nikoli več nadomestiti.

hmeljar

Pridobivanje kumar za vlaganje

Kumare zahtevajo globoka, strukturna, humuzna in dobro propustna tla, visoko zračna (85–95 %), talno vlago (75–80 %) in visoko temperaturo (18–28 °C). Sadimo jih na sončno in zaščiteno površino in vsaj 4 leta ne na isto mesto.

Zemljo v jeseni pognojimo s hlevskim gnojem, spomladi pa zabranamo 100–150 kg na hektar P_2O_5 , 150–200 kg/ha K_2O in 50 do 100 kg/ha N. Med rastjo dognojujemo z 200 kilogrami na hektar nitromonkala v treh obrokih, prvič, ko se razvije 3 list, drugič ob začetku obiranja in tretjič 2–4 tedne kasneje. Gnojilo naj pade vsaj 10 cm od rastline, ne po listih, da se ti ne požgo. Na črni foliji dognojujemo z 200 kg/ha nitromonkala na poti med folijama in folirano z 0,08–0,1 % foli-fertilom, ki ga primešamo cosanu, s katerim zatiramo pepelasto plesen. Gnojenje pod list ponavljamo na 10–14 dni ali celo vsak teden. V sušnem in toplem letu namakamo 1 do 3-krat, vsakokrat z 20 mm vode.

PRIDELOVANJE NA NEPOKRITI ZEMLJI

Med vrstami je razdalja 1,2–1,8 m, v vrsti 5–10 cm ali v kupčke na 30 cm, poseje se 2 do 3 cm globoko po 3 semena v vsak kupček. Seje se, ko je temperatura zemlje 12 °C, navadno v sredi maja, rabi se 1,5–2 kg/ha semen. Med rastjo je potrebno večkrat okopati in opleti. Pridelki so 100–120 q/ha.

PRIDELOVANJE NA ČRNI FOLIJI

Prednosti pridelovanja: enakomerna oskrba rastlin z vlago, toploto in hranili, zato intenzivnejša rast, večji pridelek. Pod črno folijo ne raste plevel, plodovi so bolj čisti.

Pred polaganjem mora biti zemlja pognojena, dobro obdelana, primerno vlažna, ne sme biti suha. Ker so pod folijo boljši pogoji ne le za rasilino ampak tudi za škodljivce, zato pred polaganjem v zemljo zadelamo volaton, polžopin, da uničimo bramorja, strune, sovke in polže. Za strojno polaganje in za enkratno uporabo folije zadostuje 0,03 do 0,04 mm debela folija, za ročno polaganje in triletno uporabo je folija 0,08–0,10 mm debela. Za 1 ha rabimo 500 do 700 kg črne 0,08 do 0,10 mm debele in 1,2 m široke folije. Robove folije dobro zakopljemo v zemljo. Po sredini naredimo 1 vrsto lukenj na razdaljo 30 cm, razdalja med vrstami 1,5–2 m. V 5 cm veliko luknjo v foliji posejemo 2–3 semena. Kumar ni potrebno okopavati in pleti, pridelki so 200–300 q/ha.

PRIDELOVANJE NA ČRNI FOLIJI IN OPORI

Prednosti pridelovanja: olajšano obiranje, več skupnega pridelka, kot tudi več pridelka

Pridelovanje kumar na črni foliji in opori

1. razreda, za 1 teden podaljšano obiranje. Razdalja med vrstami 1,2–1,5 m, v vrsti na 30 cm. V vsako luknjo na foliji posejemo po 2 semeni, ker naj iz enega sadilnega mesta raste samo 1 rastlina. Pred setvijo ali takoj po setvi postavimo oporo. V vrsto, kjer rastejo kumare na 2–4 m zabijemo lesene 1,5 metra visoke kole. Med koli spletemo vrvico, ki ima kvadratke 20×20 cm. Koli so ob zemlji, na sredini in na vrhu povezani s pocinkano

Sprejem stališč o uresničevanju družbene samozaščite v naših TOZD je končan. Vse TOZD so jih sprejele na sejah svojih DS. Prav tako je že veliko storjenega okrog ocene varnostnih razmer in konkretnih načrtov (služba zavarovanja, civilna in narodna zaščita) itd.

Do sem vse lepo in prav.

Kakšna pa je informiranost med delavci, koliko so seznanjeni in kako se odvija družbena samozaščita v delovnem času, predvsem pa v podaljšanem delovnem času ali takrat, ko normalno počivamo?

Nekatere naše TOZD imajo vpeljano varstveno službo med rednim delovnim časom. V kolikor ni povsod samo varstvena služba, je povezana tudi z drugimi opravili (sprejem strank in podobno).

Ponekod ni niti enega niti drugega. Zaradi narave dela je nujno, da so v takšnih tozd (ali DE), delavci veliko bolj budni in opazujejo dogajanje okrog sebe. To se v večini primerov tudi dogaja, vendar bolj spontano kot načrtno.

V podaljšanem delovnem času pa je stvar precej slabša povsod tam, kjer ni redne čuvajske službe. Kot že omenjeno, so za primer podaljšanega delovnega časa predvidena tudi posebna varnostna navodila. Pri pregledu dejanskega stanja pa lahko ugotovljamo, da so ljudje zelo slabo ali sploh ne seznanjeni s temi navodili ali pa so morda ne-disciplinirani in površni. Menim, da je dolžnost vseh odgovornih v tozd in DE, da čimprej seznanijo vse delavce o teh ukrepih in tudi zahtevajo od njih, da te ukrepe izpolnjujejo.

Aktivirati moramo tudi pripadnike narodne zaščite, da z večkratnimi obhodi temeljito pregledujejo stanje zavarovanja družbene imovine.

Upravne prostore po končanem rednem delovnem času čistijo čistilke do poznih ur.

V veliki večini primerov izpolnjujejo v redu tudi samozaščitno vlogo, ki jim je dodeljena. Ugotavljamo pa, da veliko predlogov, pri-pomb in opozoril, ki prihajajo iz njihovih vrst, niso sprejeli ali pa jih izvajamo zelo počasi, itd.

Tako so primeri, da čistilke opozorijo izvajalce nalog, da se neka vrata ne zaklepajo, izvajalci pa popravila odlašajo v nedogled.

Takšni primeri so skrajno neodgovorni in bodo morali odgovorni hitreje ukrepati.

Tozd, ki imajo urejeno varstveno oziroma čuvajsko službo, imajo vsi pogodbo z Zavodom za požarno, tehnično in reševalno službo Celje o opravljanju občane kontrole čuvajev predvsem v nočnem času. Pri teh kontrolnih pregledih ugotavljajo predvsem budnost čuvajev, način in kvaliteto službe zavarovanja, nepravilnosti pri zavarovanju premoženja, evidenco obhodov, sposobnost alarmiranja v primerih potrebe, gasilsko preventivo, uživanje alkohola, itd.

no žico, ob koncih oporo sidramo. Med žico pletemo s polipropilensko vrvico, najprej vzdoravne, nato pa še navpične linije in dobimo mrežo kvadratov. Mreža je 15–20 cm od tal. Ko se kumare razraščajo, jih v začetku redno zatikamo za oporo, kasneje pa ob obiranju usmerimo vreže na oporo. Na črni foliji in opori so pridelki 300–400 q/ha. Uspeh pridelovanja na opori je v veliki meri odvisen od prizadevnosti posameznega kooperanta, da pobira kumare vsak dan ali ob slabem vremenu vsak drugi dan. Del vreže ne sme pri pridelovanju na opori rasti po tleh, ker je s tem otežkočeno obiranje, prednosti takega pridelovanja na opori pa so znatno manjše, kot če so vse vreže zataknjene za oporo.

Družbena samozaščita v naši odsotnosti z dela

Opazimo, da se funkcije zavarovanja premoženja močno razlikujejo med posameznimi tozd. Kovsod tam, kjer ta funkcija deluje že dalj časa, je skrb zavarovanja mnogo bolj kvalitetna in natančna od na novo vpeljane in do sedaj skoro nekontrolirane službe. Seveda delujejo različni vplivi na kvaliteto dela čuvajev tako z organizacijske in kadrovske strani, predvsem pa odgovornosti vodilnih, oziroma odgovornih oseb za to službo v tozd.

Za normalen potek funkcije zavarovanja so predvsem bistvene nekatere grobe pomanjkljivosti, ki pa jih čuvaji sami večinoma ne morejo rešiti.

To so predvsem:

- neurejene, manjkajoče ali raztrgane ograje okrog objektov,

- manjkajoči ključni ali ključavnice za zaklepanje posameznih vrat, posamezni vhodi, se lahko prostori so nezaklenjeni,

- v večini primerov ni nameščenih rezervnih ključev v zapечатnih omaricah, ki se lahko uporabijo v primeru požara, itd.,

- v čuvajnici ni nameščenih gasilnih aparatov,

- po končanem delu niso odstranjeni ali očiščeni manipulacijski prostori.

Predvsem iz stališča požarne varnosti so grobi primeri kršitve določil pravilnika PV (kupi sena pod Švartingi in podobno),

- gasilske trojke ne opravljajo svojih nalog, niti ne skrbijo za opremo, zato gasilni aparati in gasilna oprema ni razobešena, niti ni na svojih mestih, ampak so aparati celo založeni z drugo kramo.

Cevi za gašenje uporabljajo za druge namene, po uporabi jih nihče ne suši, niti ne zloži nazaj v omarice. Potrebno je strogo ločiti orodje za gašenje, ki se ne sme uporabljati v druge namene kot samo za primer požara.

Odpadke večkrat kurijo preblizu vnetljivih zgradb ali naprav. Slabo pogašen ogenj veter ponoči razpiha in nosi ogorke v zgradbe. Od tu do požara ni daleč!

Zato je posebna skrb čuvajev, ko so na obhodu, da so natančni, pazljivi in dosledni. Vsaka »malenkost« lahko v določenem poznejšem času povzroči pravo katastrofo;

- nerazsvetljeni deli stavb močno vplivajo ponoči na pregled. Zato je nujno urediti razsvetljavo!

- Nekateri čuvaji spijo v raznih kontejnerjih, pisarnah, itd.;

- aktivnosti delavske kontrole sploh ni čutiti.

Želim, da bi ta članek pripomogel pri opravi predvsem naštetih problemov in s tem povečal napore za razvoj službe zavarovanja, ki je sestavni del družbene samozaščite. O tem naj razmisli sleheren naš proizvajalec, saj so to tudi njegova sredstva, ki so mu zaupana v upravljanje.

V. Jug

Razmišljanja pred košnjo

Zadnja košnja trave, siliranje trave pa sploh, sta si do sedaj vse prepočasi utirala pot med naše kooperante. S pospešeno gradnjo silosov in z vedno bolj smelim siliranjem trave, da celo lucerne pod folijo, postaja prva košnja vedno bolj zgodnja, ob koncu ve-

centov gnoja? Zato se ruša skoraj ne loči od starejše. Tistile gozdiček, ki meri okoli enega hektarja, bom tudi podrł in uredil v pašnike za pitance. Tale trava prenese večje število odkosov. Jaz že kosim štirikrat.

Franci je malo predahnil, midva pa sva

Se sva se pogovarjala s prijaznima sogo-
vornikoma o skorajšnjem podiranju kozolca,
zidavi novega hleva, še o enem silosu in še
o marsičem. Mislim, da o košnji dovolj. Če
pa bralce zanima še kaj, se naj zglasijo pri
Franciju in rad jim bo povedal o svojih iz-
kušnjah. Sam pravi, da smo šele na začetku
pri siliranju trave.

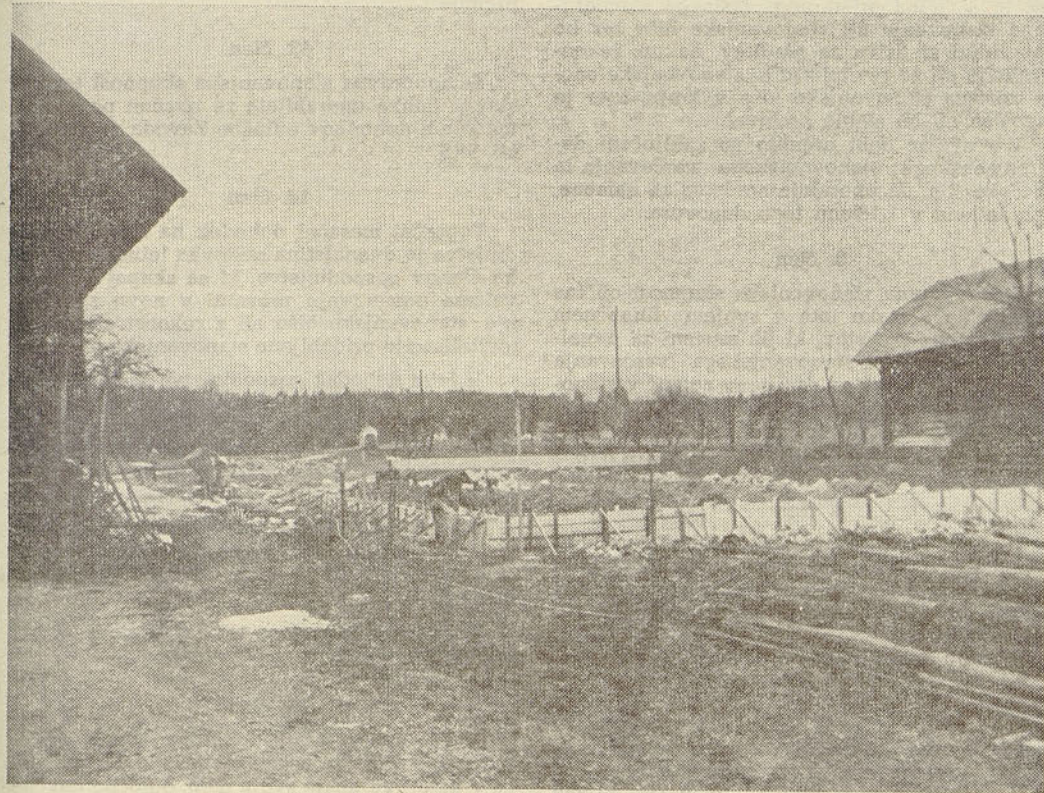
Leđ je prebit, pravi Janko Vranič iz Pre-
kope, ki je lani prvič siliral v plastičen silos.
Siliral je v zelo suhem vremenu. Kljub temu,
da je travo zrezal na kratko, mu je na vrhu
malo plesnela. Oba, Franci in Janko sta tra-
vo kosila popoldne in pod noč. Takrat ima
trava v sebi več sladkorja, je za siliranje
boljša in kvalitetnejša.

Na področju ZE Vransko in Tabor je tra-
vo že lani siliralo več kooperantov in so s si-
lažo zelo zadovoljni. Saj je sušenje, predvsem
zadnje košnje, zelo tvegano in včasih terja ve-
liko dela.

V Drešnji vasi je siliral travo tudi Ivan
Oset. Zvečer je nehal silos polniti in nadalje-
val naslednji dan. Ker ni ravnal strokovno,
mu je silaža na presledku v silosu rahlo ples-
nila. Vaja dela mojstra, ali že precej zguljena
frazza »na napakah se učimo«, le drži. Potru-
dimo se in letos bo prav gotovo bolje.

Vesele prvomajske praznike in lep po-
zdrav.

Urednik

Janko Vranič gradi v Prekopi nov hlev

getacije pa tudi četrta košnja, ki z raznimi
dodatki ob siliranju postaja za živino prava
poslastica, ki pospešuje rast in večja molz-
nost.

Da bi spodbudila k zgodnji košnji omah-
ljivce in tiste, ki se težje privajajo novostim
in jim povsem ne zaupajo, sva se z dipl. inž.
Božko Zolnirjevo — tehnologinjo za živino-
rejo pri TOZD Kooperacija Žalec odločila za
krajše razgovore s tistimi, ki so se smelo po-
dali v siliranje trave.

Ni več edini, je pa gotovo največji naš ko-
operant — rejec molznic in pitancev, ki ima
vse površine pod intenzivnimi travniki, Franc
Brišnik iz Prekope. Pravkar je pripeljal praz-
ne kante za mleko iz zbiralnice. Na dvorišču
je bila tudi Francijeva žena in zapletli smo
se v pogovor.

»Če ste za to, stopimo čez travnike na kr-
čevino, kjer sem lani posekal gozd za daljno-
vod, ki pa je potem ubral drugo pot. Tamle
na desni sem imel predlanskim še silažno ko-
ruzo. Z njo ni kaj prida kruha. Predrage so
strojne storitve. Cel kompleks, ki meri sedaj
nad 11 hektarov — nekaj zemlje imam v na-
jemu, sem zasejal s travno deteljnjimi meša-
nicami, ki smo jih zmešali po navodilu uprav-
nice ZE Vransko, dipl. inž. Ive Cizejeve. Po-
glejte kako gosta in bogata je trava. Na mali
njivi ali vrtu imam samo krompir za lastno
uporabo. To so vse moje njive«, je hitel Fran-
ci.

Med razgovorom smo prispeli na vrh po-
ložnega travnika.

»Vidite, tu je ta krčevina. Z vrha sem z
buldožerjem posnel tanko plast zemlje in pre-
oral. Ali veste, da sem tu zaoral okrog 900

se z vrha ozrla čez res lepe travnike proti
Brišnikovi domačiji, plastičnemu silosu za
okrog 100 m³ silaže in kozolcu, ki so mu že
šteti dnevi. Tam bo stal nov hlev. Franci je
pokazal, kje vse je še pred leti bil gozd.

»Ali veste, kje sedaj stojimo? Prav na tem
mestu je med vojno bil v zemlji bunker. Ot-
roci smo takrat vedeli za njega. V njem se
je tudi skrival Ivo Farčnik-Buč.«

Iz silosa je Franci vrgel več vil travne si-
laže na voziček. Zadišalo je po sveže mletih
rožičih. Iz silosa krmi silažo že od 1. decem-
bra in je verjetno do začetka siliranja tam
okrog 20. maja ne bo pokrmil. Na dnu ima
še predlansko silirano koruzo. Z Brišnikovi-
ma smo prav radovedni tudi mi, kakšna bo.

»Silirali ste travo tudi pod folijo. Kako
se je obneslo? Zanima nas predvsem zaradi
bralcev.«

»Napravili smo dva silosa pod folijo, ene-
ga na vreče, drugega na golo zemljo. Pri pr-
vem se je spodaj pokvarila tanka plast,
pri drugem pa nič. Pod folijo sem siliral 2 m
široko in okrog 80 cm na visoko in dolgo,
dokler je kaj mase. V enem silosu sem siliral
lucerno z dodatkom sladkorja. Začel sem kr-
miti že po štirih tednih. Bila je odlična. Kr-
ave so molzle, da je kaj. Na drugi kup sem
siliral četrto odkos nerezane trave. Travo sem
temeljito stlačil s traktorjem in prekril s 4
metre široko folijo, ki pa je za temeljito pre-
kritje silosa preozka. Lepo bi bilo, če bi bila
široka 6 m in na zalogi v vsaki kmetijski pre-
skrbi. S primerno propagando bi dosegli, da
bi kmetje bolj segali po njej in zadnjo koš-
njo silirali«, je dejal tovariš Brišnik.

V zadnjih letih je veliko urejenih vinoga-
dov, pa tudi izbor trt je zelo pester. Škoda,
da niso vinogradi obnovljeni bolj načrtno.
Saj marsikdo rajši pije pristno domače kot
gostilniško vino, ki je velikokrat dvomljive
kvalitete

»HMEZAD«
TOZD KOOPERACIJA
ŽALEC

NA ZALOGI:

Traktorji SAME 45 KS in 35 KS —
pogon na vsa štiri kolesa.

Kosilnice BCS.

Kosilnice GORENJE-MUTA, (REX
KOMBI) priključki po stari ceni.

Puhalniki »Tajfun« in ostala kmetij-
ska mehanizacija.

Možnost nakupa na kredit.

Se priporočajo Kmetijske preskrbe:
Vojnik, Celje, Žalec, Sempeter, Prebold,
Polzela, Braslovče, Vransko.

Z namenom, da bi pri občanah kar najbolj povečali interes za namensko stanovanjsko varčevanje, opredeljeno v družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1976—1980, srednjeročnem načrtu razvoja občine Zalec 1976—1980 in srednjeročnem planu stanovanjske gradnje v občini Zalec 1976—1980 ter v skladu z 19. in 20. členom zakona o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 5/72, 2/74 in 13/77)

sprejema

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Zalec

DOGOVOR

o pogojih in merilih za pridobitev premij na podlagi namenskega stanovanjskega varčevanja za obdobje od leta 1978—1980.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem dogovorom se opredeljujejo pogoji in merila za pridobitev premije kot posebne oblike družbene denarne pomoči občanom z nižjimi poprečnimi dohodki na člana gospodinjstva, ki namensko varčujejo pri poslovnih bankah denarna sredstva za nakup standardnega stanovanja ali za gradnjo standardne stanovanjske hiše ali za rekonstrukcijo stanovanjske hiše, s katero se pridobi nova stanovanjska površina oziroma število stanovanjskih prostorov ali s katerimi se izboljšajo stanovanjske razmere z uvedbo ali modernizacijo sanitarne oziroma ogrevalne opreme v stanovanjskih hišah in stanovanjih.

V premiranje so vključeni tudi občani z

Če znaša poprečni mesečni dohodek na člana gospodinjstva, ugotovljen v primerjavi s poprečnim dohodkom v SRS v preteklem letu

— je višina premije v odstotku na privarčevani znesek pri:

	2 letnem varčevanju	3 letnem varčevanju	4 letnem varčevanju	5 in več letnem varčevanju
do 45 %	21	25	30	36
od 45 do 60 %	16	20	25	31
od 60 do 75 %	12	16	21	27

Če najamejo posojilo občani, ki so samski, oziroma občani, ki nimajo nobenega člana gospodinjstva, se uporabljajo v prvi koloni prednje tabele naslednji odstotki:

- do 90 %
- od 90 do 120 %
- od 120 do 150 %

5. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost lahko v okviru sredstev, ki so vsako leto namenjena za premiranje namenskega stanovanjskega varčevanja, poviša ali zniža odstotek premije na privarčevana sredstva.

Samoupravna stanovanjska skupnost objavi spremembo odstotka premij na privarčevana sredstva.

6. člen

Če privarčevani denar, posojilo na privarčevani denar in premija znesejo več, kot je vrednost investicije, ki jo želi varčevalec kupiti ali zgraditi, se premija ustrezno zniža.

7. člen

Varčevalec predloži vlogo za dodelitev premije na samoupravno stanovanjsko skupnost, odbor za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu občine, v kateri se združujejo sredstva za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu od njegovega osebnega dohodka.

K vlogi za dodelitev premije mora predlo-

nižjimi poprečnimi dohodki na člana gospodinjstva, ki namensko varčujejo denarna sredstva za revitalizacijo stanovanjskih hiš, ki obsega obnovo ali zamenjavo gradbenih konstrukcij in elementov ter instalacij, brez stanovanjske opreme.

2. člen

Premijo na privarčevana sredstva lahko dobi varčevalec, ki namensko varčuje pri poslovni banki za stanovanjsko graditev najmanj dve leti in še nima primerne lastnega standardnega stanovanja ali stanovanjske hiše ter bo uporabljal sredstva za graditev, nakup, rekonstrukcijo ali za revitalizacijo stanovanjske enote oziroma stanovanjske hiše v kraju, kjer je zaposlen ali bo stalno prebival.

Varčevalec dobi premijo po zaključeni dobi namenskega stanovanjskega varčevanja in ob dokazilih, da uporablja sredstva za namene, opredeljene v 1. členu tega dogovora.

3. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Zalec določi vsako leto v svojem finančnem načrtu višino sredstev, ki jih nameni za premiranje namenskega stanovanjskega varčevanja iz zbranih sredstev za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu.

II. POSTOPEK ZA PRIDOBITEV PREMIJE

4. člen

Varčevalec lahko zaprosi za dodelitev premije na privarčevani znesek po končani dobi namenskega varčevanja in ko mu je na podlagi namenskega varčevanja odobreno posojilo pri poslovni banki.

Premijo lahko dobi varčevalec po tejle lestvici:

žiti posojilno pogodbo ter vsa potrdila, iz katerih bo možno izračunati poprečni mesečni dohodek na člana gospodinjstva ter drugo dokumentacijo, ki jo zahteva samoupravna stanovanjska skupnost.

8. člen

V 30 dneh po predložitvi vloge za dodelitev premije, opremljene s celotno dokumentacijo mora samoupravna stanovanjska skupnost, odbor za družbeno pomoč sprejeti ustrezen sklep o premiranju varčevalca.

Samoupravna stanovanjska skupnost nakaže odobreni znesek premije na račun varčevalca pri poslovni banki, ki mu je odobrila stanovanjsko posojilo.

9. člen

Zoper sklep samoupravne stanovanjske skupnosti, odbora za družbeno pomoč o odobritvi oziroma zavrnitvi premije ima varčevalec pravico ugovora na izvršilni odbor samoupravne stanovanjske skupnosti.

10. člen

Varčevalec mora premijo porabiti pri poslovni banki na enak način in za isti namen kot posojilo, ki mu je odobreno na podlagi namenskega varčevanja.

11. člen

Če varčevalec proda stanovanje, stanovanjsko hišo ali z rekonstrukcijo pridobljene nove

stanovanjske površine, za katerih nakup ali zidavo je dobil premijo, pred poplačilom posojila, odobrenega pri poslovni banki, mora v roku 30 dni po sklenitvi pogodbe o prodaji vrniti samoupravni stanovanjski skupnosti znesek izplačane premije s pripadajočimi obrestmi obračunanimi za vso dobo uporabe premije po obrestni meri, ki je enaka kot obrestna mera za posojilo na podlagi namenskega varčevanja.

12. člen

Prejemniku premije, ki pred poplačilom posojila odobrenega na podlagi namenskega varčevanja pri poslovni banki proda stanovanje ali stanovanjsko hišo ali z rekonstrukcijo pridobljene nove stanovanjske površine z namenom, da kupi večje stanovanje oziroma zida stanovanjsko hišo zaradi povečanja števila družinskih članov, ni treba vrniti prejetega zneska premije.

13. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost ter poslovna banka uporabljata za izračun poprečnih mesečnih dohodkov odločbe Zavoda za statistiko SRS.

14. člen

Poprečni mesečni dohodek na člana gospodinjstva je dvanajstina seštevka letnega dohodka članov gospodinjstva, ki se skupaj z varčevalcem nameravajo preseliti v novo stanovanje, stanovanjsko hišo ali z rekonstrukcijo oz. revitalizacijo pridobljene stanovanjske prostore.

V letni dohodek gospodinjstva se štejejo vsi dohodki iz delovnega razmerja, dohodki iz starostnih in invalidskih pokojnin, družbene denarne pomoči, otroški dodatki, vajeniške nagrade, štipendije, dohodki od obrtne in podobne dejavnosti.

Dohodek od zemlje (katastarski dohodek) se izračunata tako, da se odmerna osnova pomnoži s faktorjem 10 in tako dobimo letni dohodek.

Dohodek od gozda se samo prišteje k osnovi za izračun poprečnega dohodka.

15. člen

Višino svojih letnih dohodkov izkaže varčevalec s potrdilom organizacije združenega dela, v kateri združuje svoje delo, odločbo davčne uprave o odmeri davka, kolikor je varčevalec davčni zavezanec ter drugimi dokazili. Enaka potrdila predloži varčevalec tudi za ostale članke gospodinjstva, ki ustvarjajo dohodek.

Varčevalec, ki je zaposlen pri zasebnem delodajalcu, predloži potrdilo pristojne službe skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

III. KONČNE DOLOČBE

16. člen

Samoupravna stanovanjska skupnost lahko poveri poslovni banki opravljanje operativno tehničnih poslov v zvezi z izvedbo premiranja, kar se ureja s posebno pogodbo.

17. člen

Dogovor prične veljati, ko ga po pooblastilu samoupravnih stanovanjskih skupnosti in poslovnih banki podpišeta Zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije in Združenje poslovnih bank SR Slovenije ter po predhodni javni razpravi potrdi skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Zalec. Uporablja pa se za vsa stanovanjska posojila občanom, ki jim poteče varčevalna doba od 1. 1. 1978. do 31. 12. 1980.

Varčevalcem, ki jim poteče varčevalna doba v letu 1980 (do 31. 12.), morajo vložiti prošnje za premije najkasneje do 31. 3. 1981.

Dogovor je potrjen na seji skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Zalec, dne 28. 2. 1978.

Predsednik skupščine
Samoupravne stanovanjske skupnosti
občine Zalec
Franc Vogrinc, l. r.

Pionirska zadruga na OŠ Ivan Farčnik - Buč Vransko

PIONIRSKA ZADRUGA OSNOVNE ŠOLE IVAN FARČNIK-BUČ VRANSKO JE PREJELA PRIZNANJE ZVEZNE KONFERENCE ZA TEHNIŠKO KULTURO JUGOSLAVIJE.

ENAKO PRIZNANJE JE PREJELA TUDI PIONIRSKA ZADRUGA NA OSNOVNI ŠOLI GRIZE.

V letu 1974 smo na Osnovni šoli Ivan Farčnik-Buč — Vransko ustanovili Pionirsko zadrugo. Zadruga je organizirana kot organizacija združenega dela in jo sestavljajo štiri TOZD:

— TOZD Knjigarna skrbi za nabavo učbenikov in šolskih potrebščin;

— TOZD Pionirska hranilnica skrbi za varčevanje in za finančne posle PZ;

— TOZD Kmetijstvo in gozdarstvo skrbi za vrtnarstvo, sadovnjak, gozd, park, vzgojo cvetic, varstvo okolja in čebele;

— TOZD Točilnica skrbi za nabavo brezalkoholnih pijač.

OZD Pionirska zadruga je v letu 1976/77 močno razvila svojo dejavnost, v katero so vključeni vsi učenci na šoli, zlasti pa se je razvila dejavnost v TOZD Kmetijstvo in gozdarstvo. Pridobili smo kmetijsko površino v izmeri 42 arov, na kateri smo uredili sadovnjak, park, gozd, tople grede, zelenjavne grede in manjši rastlinjak. Pri zastavljanju nalog in pomena kmetijskega pouka smo izhajali iz programske usmeritve vzgojnoizobraževalnega procesa v osnovni šoli in iz resolucije o nadaljnjem razvoju kmetijstva v občini Zalec, ki je bila sprejeta v mesecu septembru 1975. Naša želja je bila, da se učenci seznanijo z vlogo in pomenom kmetijstva in gozdarstva. Usposobijo za gospodarno kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi, razvijajo zanimanje in veselje do kmetijstva ter dela v naravi, spoznavajo in razvijajo dohodkovne odnose med TOZD v okviru OZD.

Na kmetijski površini smo posadili sadovnjak z 200 drevesi vrste Ida Red, Mutsu, Jonagold in Grang Smith. Učenci se spoznavajo

z deli v sadovnjaku. V rastlinjaku v velikosti 20×3 m vzgajamo več vrst rož, pripravljamo sadike za rože enoletnice. Z gojitvijo rož se ukvarjajo predvsem deklice. V toplih gredah bomo pripravljali razne zelenjavne sadike, ki jih bomo posajali v zelenjavne grede. Posaditev in sajenje v zelenjavnih gredah bomo usklajevali s potrebami po zelenjavi v šolski kuhinji. Ta dejavnost bo predvsem koristila pouku gospodinjske prakse. Park je zasejan s travo TIVOLI, cvetlične grede pa z rožami enoletnicami in trajnicami. S to površino želimo privzgojiti učencem čut do urejenosti določenega okolja.

Na delu površine bomo vzgajali in spoznavali različne vrste zdravih zelišč. Gozdno površino smo zasadili z različnimi iglavci in listavci. Učenci se bodo spoznavali z nalogami s področja varstva gozdov pred različnimi gozdnimi škodljivci in z deli v gozdu.

V mesecu aprilu leta 1977 smo izvedli referendum na šoli za zbiranje sredstev Pionirske zadruge ter podpisali samoupravni sporazum z delovnimi organizacijami. Skupno smo zbrali ca. 70.000 dinarjev, k temu pa moramo še dodati sredstva iz obresti pionirske hranilnice ter rabat, ki ga dobi knjigarna od prodanih šolskih potrebščin.

Zbrani denar smo porabili za ureditev kmetijske površine, nabavo jablan, rastlinjaka, semen, sadik in gomoljev.

OZD Pionirska zadruga sodeluje z vsemi organizacijami in samoupravnimi organi šole, izven kraja pa predvsem s Hmezadom, Savinjskim magazinom — poslovalnica 1 na Vranskem, krajevno skupnostjo in ostalimi organizacijami v kraju. Vika Čulk

Pospeševanje hmeljarstva v letu 1978

DOLINAR Milan, dipl. ing. agr.

Aurora ima največji odstotek alfa kislin, mnogo večji kot hüller bitterer in brewer's gold in tudi večji kot wye northdown.

Bistvene razlike v pospeševalni službi v hmeljarstvu tudi letos ne bo. S tem sestavkom želimo samo opozoriti na nekatere pomanjkljivosti, ki so se v tem času že pojavile.

Vse hmeljarske delovne organizacije in združene enote so že v marcu po pošti prejele program obhodov pospeševalcev, kjer so navedeni datumi obhoda in okvirni čas za srečanje na terenu.

V okvir pospeševalnega programa spadajo tudi redni 14-dnevni sestanki, ki pa so zelo slabo obiskani. Na sestankih, kjer se pogovorimo o predstojajoči problematiki bi morali biti navzoči pospeševalci in tehnologi, kajti njim so namenjene podane rešitve. Tudi izkušnje posameznikov iz prakse za prakso so oblika

sestajanja — edinstvena možna pot posredovanja znanja.

Ker se nekateri sklicujejo, da obvestila o sestankih niso prejeli, navajamo spodaj kraje sestankov od maja dalje. Do sedaj so bili že trije.

- 5. maj — TP Kozjak, Rogoza
- 19. maj — KZ Slovenj Gradec
- 2. junij — KZ KRKA Novo mesto — Šentjernej
- 16. junij — Kooperacija Hmezad, ZE Braslovče
- 30. junij — KZ Vuzenica
- 14. julij — Inštitut Zalec
- 28. julij — ERA Velenje, Smartno ob Paki
- 11. avgust — HMEZAD — Radlje ob Dravi

Hmezad — TOZD Gostinstvo Celje, Kidričeva 6

objavlja

prosta dela in naloge

A. ZA HOTEL PREBOLD

1. šest natakarejev (dva za določen čas)
2. dve čistilki (ena za določen čas)
3. dva kuharja (za določen čas)
4. dve pomivalki

B. ZA SAMOPOSTREŽNO RESTAVRACIJO CELJE — GABERJE

5. likvidator II

6. izmenovodja strežbe

Pogoji:

— Za dela in naloge pod 1. in 6. se zahteva gostinska šola ustreznih smeri in 2 leti delovnih izkušenj v stroki. Pod 1. se zahteva tudi pasivno znanje dveh tujih jezikov (nemščina).

— Pod 2. in 4. se zahteva končana osnovna šola in 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih.

— Pod 3. se zahteva gostinska šola ustreznih smeri in 2 leti delovnih izkušenj ali PK delavec kuharske stroke in 4 leta delovnih izkušenj v stroki.

— Pod 5. ekonomska srednja šola in 2 leti delovnih izkušenj v finančno-računovodskih poslih.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite na naslov TOZD v roku 15 dni po objavi.

Prijavljajmo koristne predloge, tehnične izboljšave in izume

Delavski svet DO Hmezad je že v letu 1975 sprejel Pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Po tem pravilniku komisija po posebnem postopku oceni koristnost oz. uporabnost predloga, izboljšave ali izuma. Na osnovi takšne ocene se določi odškodnina avtorju izuma oz. predlagatelju koristnega predloga.

Gornje sem navedel zaradi tega, ker so v več kot dveh letih bile posredovane komisiji le tri vloge za tehnične izboljšave in nobeden koristni predlog.

Takšno stanje pa ni odraz tega, da v 2.500 članskem kolektivu Hmezada ni delavcev, ki bi imeli koristne ideje. Verjetno se dogaja, da so koristni predlogi (tudi za drobne izboljšave) večkrat posredovani odgovornim vodjem in so v delovnem procesu morda tudi upoštevani, ne da bi to prijavili. Se večkrat pa se dogaja, da predlogi za izboljšave ne pridejo prav do izraza, da delavci sicer vidijo, kaj bi bilo mogoče izboljšati v neposredni proizvodnji, na področju organizacije poslovanja, v administraciji, knjigovodstvu, pri planiranju, pri avtomatski obdelavi podatkov, na področju prometa blaga in drugod, pa teh predlogov ne iznesejo. Verjetno vsi tudi ne vedo, da obstaja zgoraj omenjeni pravilnik, na osnovi katerega prijavljene predloge ovrednotimo in predlagatelje tudi ustrezno nagradimo.

Mislím, da bi morali vodje proizvodnih enot ter drugi odgovorni vodstveni in vodilni delavci v TOZD spodbujati k iskanju novih tehnoloških in drugih rešitev, ki pomenijo večjo in cenejšo proizvodnjo oz. boljši uspeh TOZD in Hmezada kot celote. Vzporedno pa bi morali tudi tehnične izboljšave in koristne predloge prijavljati komisiji za inovacije, da jih oceni in določi tudi odškodnino predlagateljem.

Zato naj bo ta članek poziv vsem članom delovne skupnosti Hmezada, da se bolj angažirajo pri iskanju raznih izboljšav, da jih prijavljajo, za kar bodo prejeli tudi ustrezno odškodnino.

Referent za inovacije

Odmevi

Tovariš urednik!

Prosimo, da v smislu zakona o tisku objavite naslednji »popravek« v finančnem poročilu za lani, ki se nanaša na premije za plemenske telice (stran 11, levo — predzadnji odstavek), objavljeno v zadnji številki Hmeljarja.

Dolžni smo povedati javnosti, da selekcijsko službo na področju treh regij — celjske, posavske in koroške opravlja Živinorejsko veterinarski zavod Celje in ne Veterinarski zavod Celje, ki je združena organizacija veterinarskih postaj.

Vse premije za telice, razvojne premije za čredo krav kombiniranih pasem z določeno proizvodnjo, premije za bikovske matere, pašne premije, se formirajo iz sredstev, ki jih v fond Živinorejske poslovne skupnosti vplačujejo organizacije združenega dela od odkupljene goveje živine in odkupljenega mleka. Prispevki se vplačujejo mesečno, ko so znane odkupljene količine goveje živine in mleka. Na Živinorejsko veterinarski zavod Celje prihajajo poročila o količini odkupljenega mleka 15. do 20. v mesecu za pretekli mesec. Ne vemo kako je KK Hmezad poravnal vse obveznosti do 31. 12. 1977 odnosno še prej, ker smo za mesec december dobili poročilo o odkupljeni količini mleka 15. januarja 1978. Torej, če ni bilo pravočasno vplačanih sredstev, tudi izplačilo ni bilo mogoče.

Zahtevek za plemenske telice torej ni izostal zaradi tega, ker je »Veterinarski zavod« zakasnil s potrdilom.

Zadnje premiranje plemenskih telic v družbenem sektorju kombinata Hmezad v letu 1977 je bilo 22. in 23. decembra. Plemenske telice smo strokovno pregledali, izmerili in oštevilčili z republiškimi številkami. Izpolnili smo zapisnike o premiranju, primerjali v rodovniški evidenci, ugotovili proizvodnjo mater in določili znesek premije. Napravili smo seznam premiranih telic, ne potrdilo, kar se v časopisu Hmeljar navaja, in poslali 4. 1. 1978 DE — Govedoreja Sempeter.

Po informacijah, s katerimi razpolagamo so odgovorni za uveljavitev premije na Kombinat Hmezad dobili to dokumentacijo v roke 8. 1. 1978. Po zagotovitvi iz Živinorejske poslovne skupnosti, bodo vsi zahtevki, ki bodo dostavljeni na ŽPS do 15. 1. 1978, izplačani v zakonitem roku.

Selekcijska služba Živinorejskega veterinarskega zavoda Celje je svoje delo opravila v za to določenem roku, kar je razvidno iz odpremljene pošte, in ne more nositi kakršne koli krivde za neuveljavljene zahtevke ali izplačila.

V želji, da smo zadevo pojasnili, vas lepo pozdravljamo.

Ivan Kuder, dipl. ing. agr.
Vodja selekcije goveda:

Tovariš govornik

Sola je eno, prebivalci našega kraja pa drugo. To me tolaži. In včasih tudi potolaži.

Dan republike je bil, je in bo največji državni praznik. Najpomembnejši. Tekam od hiše do hiše, od funkcionarja do funkcionarja, na uredništvo krajevnega časopisa in še celo obvestila ljubljanskega radia uporabim, da bo v dvorani za veliko slovesnost vsaj peščica ljudi — mislim tistih najvažnejših »faktorjev«, ki ob takih priložnostih tako pogosto odpovedo, da ostane potem samo skupina navadnih občanov.

Vsi na proslavo dneva republike! Jaz pa v tistih časih predsednik mladine, skoraj stoglavega vaškega članstva! Mogoče zato, ker sem najmlajši član partije, ker se dobro obnesem pri kontrahazi (kako so me kmetje prekleli zaradi tega!); ker ne trkam prepogosto na okna kmečkih deklet; ker včasih povem zasoljeno besedo, da se še trikrat oženjeni sekretar počehlja za ušesi. Kaj vem zakaj! Res je, da sem nenadoma v pripravljalnem odboru za proslavo. Na sestanku je tudi predsednik okrajnega sodišča, ki ima zveze tja do bele Ljubljane.

(Nadaljevanje na 17. strani)

HMEZAD ŽALEC

razpisuje

ZA ŠOLSKO LETO 1978/79 NASLEDNJE ŠTIPENDIJE IN UČNA MESTA

I. ŠTIPENDIJE

1. BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
 - agronomski oddelek 5 štipendije
 - živinorejski oddelek 3 štipendije
 - sadjarsko-vinogradniški oddelek 1 štipendija
 - živilsko-tehnološki oddelek 2 štipendiji
2. EKONOMSKA FAKULTETA 1 štipendija
3. PRAVNA FAKULTETA 1 štipendija
4. FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO 2 štipendiji
5. FAKULTETA ZA STROJNISTVO 1 štipendija
6. VISOKA EKONOMSKO-KOMERCIALNA ŠOLA
 - II. stopnja: smer notranja trgovina 2 štipendiji
 - smer poslovne finance 2 štipendiji
 - I. stopnja: smer notranja trgovina 2 štipendiji
 - smer bančništvo 1 štipendija
7. VIŠJA AGRONOMSKA ŠOLA
 - oddelek za tehnologijo s pospeševanjem kmetijstva 2 štipendiji
8. VIŠJA PRAVNA ŠOLA 2 štipendiji
9. VIŠJA TEHNIŠKA VARNOSTNA ŠOLA 1 štipendija
10. TEHNIŠKA KMETIJSKA ŠOLA
 - poljedelsko-živinorejska smer 4 štipendije
 - sadjarsko-vinogradniška smer 1 štipendija
11. TEHNIŠKA VRTNARSKA ŠOLA 2 štipendiji
12. TEHNIŠKA ŽIVILSKA ŠOLA (mesar) 2 štipendiji
13. TEHNIŠKA MLEKARSKA ŠOLA 3 štipendije
14. EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA 8 štipendij
15. UPRAVNO-ADMINISTRATIVNA ŠOLA 2 štipendiji
16. POKLICNA VRTNARSKA ŠOLA 2 štipendiji
17. POKLICNA SADJARSKA ŠOLA 2 štipendiji
18. POKLICNA MLEKARSKA ŠOLA 4 štipendije
19. KMETIJSKA STROJNA ŠOLA 2 štipendiji
20. TEHNIŠKA KMETIJSKA ŠOLA 5 štipendij
21. ŠOLA ZA KMETOVALCE 20 štipendij

POGOJI:

1. Pri izbiri kandidatov za štipendije imajo prednost prosilci z boljšim učenim uspehom, ki imajo slabo gmotno stanje in ostale pogoje, ki so v samoupravnih aktih organizacije združenega dela ter po kriterijih samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov.

2. Prošnji za štipendijo, ki jo je potrebno pravilno izpolniti na obrazcu DZS 1,65, naj kandidati priložijo:

— prepis zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilo o opravljenih izpitih, — potrdilo o premoženjskem stanju in dohodkih družinskih članov (izpolniti obe strani obr. 0,12),

— mnenje in priporočilo šole (za srednješolce).

3. Rok za pošiljanje dokumentov je 30. JUNIJ 1978, za šolo pod števil. 21 pa 31. AVGUST 1978.

4. Prepozno vloženih prošenj ali prošenj brez zahtevanih dokumentov komisija ne bo obravnavala.

Prošnje in dokumente pošljite na naslov Hmezad, kadrovski oddelek, Žalec.

II. UČNA MESTA

1. ŽIVILSKI ŠOLSKI CENTER MARIBOR (za TOZD Mesnine Celje)
 - mesar — prodajalec (široki profil) 5 učnih mest
 - mesar — proizvajalec (široki profil) 5 učnih mest
 - mesar — predelovalec (ozki profil) 2 učni mesti
 - mesar — klavničar (ozki profil) 2 učni mesti
2. ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET CELJE
 - a) (za TOZD Mesnine Celje) 5 učnih mest
 - prodajalka in delikatesi
 - b) (za TOZD Kooperacija Žalec) 5 učnih mest
 - prodajalec v kmetijski preskrbi
 - c) (za TOZD Notranja trgovina Žalec) 2 učni mesti
 - prodajalec
 - d) (za TOZD Kmetijstvo Šmarje) 2 učni mesti
 - prodajalec
3. ŠOLSKI CENTER »BORIS KIDRIČ« CELJE
 - a) (za TOZD Strojna Žalec) 6 učnih mest
 - avtomehanik
 - b) (za TOZD Kmetijstvo Šmarje) 3 učna mesta
 - avtomehanik
4. ŠOLSKI KOVINARSKI IN METALURŠKI CENTER ŠTORE
 - a) (za TOZD Strojna Žalec) 10 učnih mest
 - strojni ključavničar
 - strugar
 - b) (za TOZD Kmetijstvo Šmarje) 2 učni mesti
 - strugar
 - varilec
5. ELEKTROGOSPODARSKA POKLICNA ŠOLA MARIBOR
 - a) (za TOZD Strojna Žalec) 1 učno mesto
 - avtoelektričar

- b) (za TOZD Združena hladilnica)
— obratni električnik
6. ŠOLSKI CENTER ZA KOVINSKO STROKO SKOFJA LOKA
(za TOZD Združena hladilnica)
— monter hladilnih naprav
7. GOSTINSKA ŠOLA CELJE
(za TOZD Gostinstvo)
— kuhar
— natakar
8. POKLICNA VRTNARSKA ŠOLA CELJE
— vrtnar-cvetličar
— parkovni vrtnar

1 učno mesto

1 učno mesto

6 učnih mest
10 učnih mest

2 učni mesti
2 učni mesti

Pogoj za kandidate za učna mesta je uspešno končana osemletka, zadovoljiv rezultat testiranja, fizična in psihična sposobnost. K prošnji za učno mesto morajo prosilci priložiti prepis zadnjega šolskega spričevala.

ROK ZA POSILJANJE PROŠENJ JE 10. JUNIJ 1978.

Prošnje in spričevala pošljite na naslov Hmezd, TOZD Mesnine Celje, Cesta v Trnovlje, za razpisna učna mesta pod št. 1 in 2a; za učna mesta pod št. 2b na Hmezd, TOZD Kooperacija Zalec, Ul. Zalskega tabora 1; za učna mesta pod št. 2c na Hmezd, TOZD Notranja trgovina, Zalec, Celjska 7; za učna mesta pod št. 2d, 3b in 4b na Hmezd, TOZD Kmetijstvo Šmarje; za učna mesta pod št. 3a, 4a in 5a na Hmezd, Strojna Zalec, Ulica Ivanke Uranjekove 1; za učna mesta pod št. 5b in 6 na Hmezd, TOZD Združena hladilnica, Celje, Cesta v Trnovlje; za učna mesta pod št. 7 na Hmezd, TOZD Gostinstvo Celje, Kidričeva 6 in za učna mesta pod št. 8 na Hmezd, TOZD Vrtnarstvo Celje, Ljubljanska 95.

Kadrovski oddelek

ŠE 58.000 TRAKTORJEV

Člani zveznega komiteja za kmetijstvo so podprli predlog, da letos organizirano uvozimo 12.000—13.000 traktorjev. Razen tega je predvideno, da bodo tako kot v preteklih letih naši zdomci, ki so na začasnem delu v tujini, za potrebe svojih gospodarstev uvozili še 5.000—6.000 traktorjev.

Dogovorjeno je bilo, da bomo letos uvozili 15.500 traktorjev, od tega 9.000 organizirano. Lani smo po ocenah uvozili skupno okrog 20.000 traktorjev, od tega zasebniki okrog 6.000.

Po načrtih bomo letos uvozili največ lahkih in srednjih traktorjev, ki jih pri nas ne proizvajamo, oziroma jih ni dovolj napredaj. To so namreč stroji, ki jih kmetje največ kupujejo. Poleg tega je načrtovan nakup 2.000 traktorjev z 90—100 KM in okrog 700 s 120 ali več KM, izključno za družbene obrate. Uvozili bodo tudi nekaj sto specialnih traktorjev za delo v sadnih nasadih, vinogradih in v gozdarstvu, ki jih bodo nabavile tozdz omenjene proizvodnje. Po predvidevanjih bodo tozdz in zasebni kmetovalci nabavili letos nad 58.000 traktorjev. Domača industrija bo po podatkih vseh proizvajalcev zagotovila nad 49.000 traktorjev raznih tipov in moči, od tega pa bomo izvozili 9.500 traktorjev.

Treba je poudariti, da je trenutno v našem kmetijstvu nekaj nad 35.000 traktorjev, kar pomeni popolnoma zadovoljivo stopnjo opremljenosti.

Bilten, februar 1978

(Nadaljevanje s 16. strani)

»Kdo bo glavni govornik? Propaganda se je posrečila. Ljudi se bo trlo!« Tisti z vrha staknejo glave. Sklep: »Govori naj tovariš Pedagogič Šilko. Ugovora ni. To je dolžnost, ki jo je treba izpolniti!«

Oprostili so me dodatne propagande in dekoracije. Toda — govor bom vendarle moral sestaviti! Ponoči, v tišini, ustvarjaš najbolje. Brez kavičice, brez žlahtne kapljice! Zgolj razum in klena, jasna beseda.

Dve uri pred proslavo pride k meni predsednik okrajnega sodišča. Tisti, ki ima zveze — in štiri leta bojev: »Imaš govor? Govori počasi, jasno, glasno! Razumeš?« Pokimal sem kot šolar.

Dvorana je napolnjena do zadnjega kotička. Sprejati sedi predsednik okraja; poleg je celo republiški predstavnik. In sodnik seveda. Mladinka napove: »Govoril bo tovariš Pedagogič Šilko!« Ploskanje.

Po postavi sem šibak, droban. Vse skupaj (tudi z govorom!) kakih 60 kg. Krčevito se oprijemam mize. Z očmi begam po dvorani. Tam je tudi ljubljeno bitje. V tla gleda. Najbrž se mi tresejo kolena. Sekretar nestrpno zamahne z roko: Zdaj! Startam: »Tovarišice, tovariši, spoštovani gostje!« Glas je vse močnejši in že me nosi za sabo. Izreki slavnih mož in junaška gesla me dvigajo vse višje. Čutim, kako je moj glas prodoren, močan, zaječa se v sleherni kotiček, da o srcih ljudi ne govorim. Ošinem z očmi sekretarja partije, predsednika sodišča, odposlanca iz Ljubljane in množico v mračni dvorani. Spet oddeklamiram dva tri odstavke — in spet ploskanje. Vse bolj sem poln svojih velikih besed: »Tovariši, spomnimo se junaških dejanj naših velikih možov, kakršni so bili Marx, Engels, Lenin! In možov, ki še danes vodijo naše hrabre narode...« Naštevanka ni bilo konca. Zalije me ploskanje. Očaran sem.

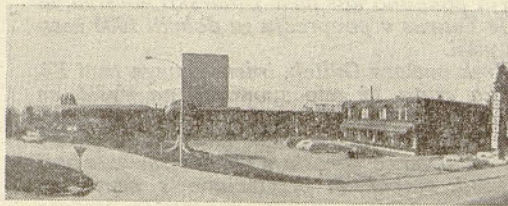
Tedaj zagledam, kako drži predsednik okrajnega sodišča roke negibno v naročju. V trenutku me hladno oblije. Kaj sem ga položil? Komaj čakam konca proslave. In res je prišel k meni in me sunil pod rebra: »Kateri profesorska para te je učila slovenščine? Mož se reče — ne možov!« Cestitajo mi, pa ne slišim. Sele predstavnik okraja me prisili, da poslušam: »Tovariš Šilko, referat pošlji na okraj! Izvleček bomo objavili v Ljudski pravici.« Zmedeno ga gledam in nikomur več prav ne verjamem. Tedaj me administratorica tistega sodnika narahlo potegne v stran: »Dajte mi rokopol. Bom prepisala, natipkala!«

Glej jo, tipkarico! Drugi dan sem imel v rokah »prekrtačen« govor. Po treh dneh sem v Ljudski pravici lahko bral z rdečim podčrtan naslov — in spodaj podpis: Šilko Pedagogič. Pa še nagrado sem dobil! Izročil mi jo je predsednik sodišča. A tisto najlepše — kjerkoli sem se prikazal na cesti ali v družbi, sem slišal:

»Tovariš govornik!«

Drago Kumer

blagovnica »hmezd«

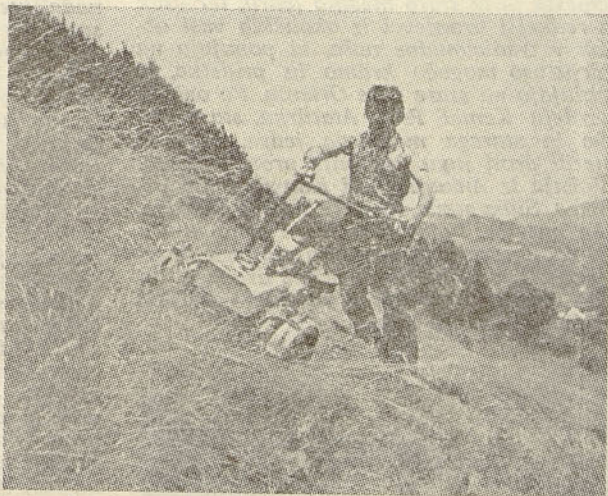
REX COMBI KOSILNICA S KOSO 130 cm din 29.700

s priključki

— plug	6.580 din
— freza	5.800 din
— prikolica	6.480 din
— škropilnica	8.660 din

V omejenih količinah.

ponudba meseca

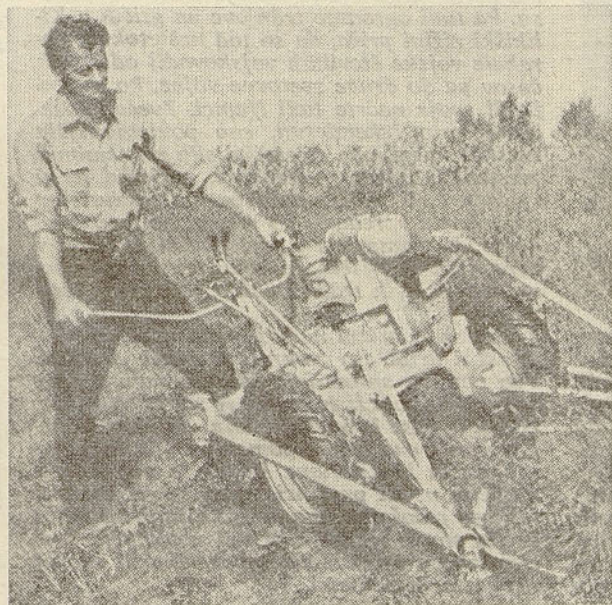
KOSILNICA BCS 127 cm 13 KS — bencin

Cena	34.820,40 din
Podporno kolo	363,60 din
Voziček	2.546,15 din

Prodajo v blagovnici kreditiramo.

Poslujemo NON STOP od 6.30 do 19. ure vsak delavnik.

Vsa pojasnila v blagovnici Hmezd tel. 710-401, 710-412.

Nekaj drobnih zanimivosti s potovanja v Indijo

(ali kako se je peterici v kombiju po svetu godilo)

4. nadaljevanje

Ankara, tretja prestolnica na naši poti nas ni niti razočarala, niti navdušila. Staro mestno jedro na slikovitih skalnatih čereh je še edino, kar je ostalo od stare Ankare. Tudi stara trdnjava nad mestom se nekako izgubi in ne spada med široke avenije, ki se z vseh strani zgrinjajo proti centru mesta. Pred do-

ANDREJ NATEK

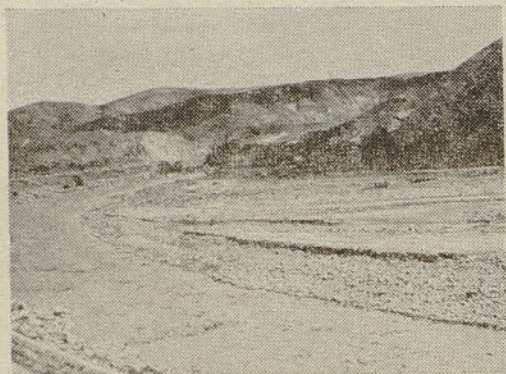
graditvijo železnice od Istanbula proti Bagdadu je bila Ankara nepoznano provincijsko mestoce Angora in po tem mestu se imenuje še danes pasma ovac križana na raznih me-

Ena izmed številnih trdnjav iz burne zgodovine bližnjega vzhoda

ridianih. Po letu 1923 pa se je za Ankaro pričela nova doba. Danes mesto utripa z močjo velemesta in le staro mestno jedro, ter vsak dan redkejši branjevci iz okoliških vasi obblečeni v tradicionalne noše, ki ponujajo na bazarju vso mogočo kramo in pridelke, še spominjajo na stare čase Orienta. Po ogledu mavzoleja Kemal Paše Atatürka, stare trdnjave in starega mestnega jedra, smo se usmerili proti jugu Anatolije proti Levantu.

Vožnja iz Ankare proti Konyi ni nič posebnega. Suha stepa, ki je že skoraj puščava, redka naselja, tu in tam tropi ovac in konjev. Proti večeru pridemo do velikega slane- ga jezera Tuz Gölü, ki pa ni nič drugega kot veliko močvirje poraslo s posebnim trstjem in redkimi vrstami ptic.

Enoličnosti centralne Anatolije ne prekinjajo tudi maloštevilne reke

Dlje časa se nato zaustavljamo v Konyi, mestu z dobrih 200.000 prebivalci, ki leži v izredno plodni nižini in se razvija v industrijski in trgovski center južne Anatolije. Njena zlata doba je bila v 13. stoletju, ko je bila znatno pomembnejša od Ankare ali tedanje- ga Bizanca. Mesto leži v plodni ravnini in po vseh teh kilometrih prašne in polpustinske Anatolije dobiš kar nekam domač občutek prijetnosti in zadovoljstva, ko se ti oko odpočije na zelenju. Mesto je zelo slikovito in zlasti ob sejmarških dneh še vedno dobiš ob-

čutek odmaknjenosti in tradicionalnosti, kajti ljudje še vedno tod prihajajo na konjih ali oslih, z najrazličnejšim blagom iz okoliških krajev, oblečeni v svoje tradicionalne noše. Drugače ni v Konyi nič posebnega. Mestno obzidje, ki je nekoč ščitilo Konyo pred sovražniki in večina starejših stavb, se je umaknila širokim ulicam, nezadržno raste beton in steklo kot povsod drugod po svetu. Staro se umika novemu in kogar še zanimajo stari časi, lahko tudi v Konyi vidi še v glavnem samo v muzeju.

Konyo zapuščamo v smeri proti jugu in proti Adani. Plodne in zelene ravnine je kmalu konec in zopet smo v suhi stepi, povsem enaki ostali centralni Anatoliji. Pot nam na jugu zapira masivno gorovje Taurus ali po turško Toros Dagları. Cesta se prične dvigati in najdemo se v ozkih dolinah in soteskah, prepredenih s hudourniki. Soteske precej spominjajo na Alpe, pa tudi snega je še v višinah, ponekod za pravo smuko. Sneg nas seveda na tej zemljepisni širini in v tem letnem času nekoliko preseneča, in po nekajdnevni vožnji prek Anatolije s temperaturami med 30 in 40 stopinjami kar nekam imaginarno-nerealno izgleda. Taurus s svojimi visokimi grebeni zapira prodor vlažnega zraka v centralno Anatolijo z mediteranskega morja podobno kot naše Dinarsko gorstvo, le da je Taurus v povprečju za dobrih 1000 metrov višji.

Prek prelaza Güllük, imenovanega tudi Kiliški vrata, ki zelo spominja na Vrščic, se najdemo na drugi strani v povsem drugačnem področju. Južna stran Taurusa je za razliko od severne porasla z gozdovi, seveda bolj redkimi, ampak za primerjavo s centralno Anatolijo s pravo bujno vegetacijo. Vožnjo nadaljujemo proti Tarsusu, mestecu z zelo staro zgodovino, vendar se je danes povsem izgubil med Adano in novim pristaniškim mestom Mersin. V Mersinu je začetek izredno slikovitih turističnih krajev proti Antali in Izmiru. Morje je tu kristalno čisto, ni industrije, ni prometnega hrupa in tudi ni takšne turistične gneče, kot je značilna za našo Dalmacijo, Italijo ali Grčijo.

Seveda se v Mersinu nimamo namena zaustavljati in nadaljujemo proti Adani, ki je tretje največje turško mesto in ima strateško zelo pomemben položaj. Leži v nižini pod Taurusom ob reki Ceyhan z plantažami bombaža, žitaric, limon, pomaranč in ostalega sadja. Adana je povsem novo in urbanizirano mesto brez starega jedra. Edina starejša znamenitost je rimski most prek reke Ceyhan, prek katerega tudi zapustimo mesto v smeri proti Iskenderunu. Mimogrede še naletimo v kraju Dörtöl na spomenik, kjer piše, da je na tem mestu Aleksander Makedonski potolkel perzijskega kralja Dareja v bitki pri Issu. Pa tudi ogromne trdnjave na gričih v Kiliški nižini priča, da so tod nešteto krat korakale vojske številnih vojskovodij od starih časov pa do druge svetovne vojne, ko so tod imeli svoje načrte tudi Nemci. Zvečer dosežemo nato Iskenderun, eno pomembnejših turških in za njih strateško sila pomembnih pristanišč. Razen vojne baze, verjetno je tu vsidran tudi NATO pakt in redkih turistov na nočnem sprehodu po mestu, ne srečaš nikogar. V primerjavi s turističnim hrupom v evropskih letoviščih, je tukaj mirno in še povsem v okvirih tradicionalno počasnega tempa.

Iz Iskenderuna nadaljujemo proč od obale skozi hribovito pokrajino proti Antakiji. Vso pot nas spremljajo številne trdnjave na strateških pozicijah bodisi iz starejših časov, bodisi iz časa križarskih vojn. Antakya je nekoč igrala eno izmed pomembnejših mest na vzhodnem Mediteranu. Danes je mesto prepuščeno usodi provincialnosti in razen strateškega položaja nima mesto ničesar. Blišč in usoda starih ljudstev in tod vladajočih kraljev pa sta v tej današnji enoličnosti skoraj neopazni in nerealni.

Na mejo v Reyhantiju pridemo malo čez poldne. Seveda je trajalo, da so se ustrezni organi dvignili iz prijetnega opoldanskega počitka in še začuda ni bilo nobenih pripomb ali dodatnih pojasnjevanj. Tudi na nasprotni strani s sirsko carino ni bilo problemov. Samo uradnikov na sirski meji je bilo toliko, kot da bi bilo 10 vstopnih pasov, ne pa 10 avtomobilov ves dan.

Proti večeru pridemo po vožnji skozi stepnato pokrajino v Aleppo, drugo največje mesto Sirije, kulturni in politični center severne in severovzhodne Sirije. Mesto ima 600.000 prebivalcev in se razvija v pomembno industrijsko in trgovsko središče. Mesto se je razvilo ob vznožju skalnatega pobočja, na katerem je trdnjava ogromnih dimenzij. Aleppo ima več tisočletno tradicijo in tod so vladali in mu krojili usodo Egipčani, Heiti, Asirci, Perzijci, Grki, Rimljani in še cela vrsta pomembnih in manj pomembnih tiranov in vojskovodij starega in srednjega veka. Mesto daje obiskovalcu utrip živahnosti, in se prav razživi šele v poznih popoldanskih ali jutra-

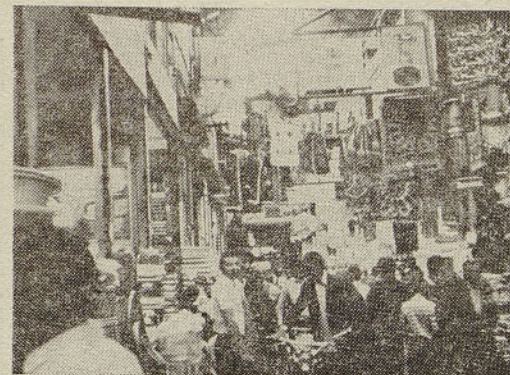

Odmor med napornim delavnikom

njih urah, kajti sicer mu vročina čez dan ne dovoli običajnega orientalskega utripa. Vendar mesto kmalu zaspi in umre in v poznih večernih urah težko srečaš človeka na ulici.

V Aleppu se ne zaustavljamo in nadaljujemo proti jugu proti Damasku. Asfaltirana cesta, ki kar žari v popoldanskem soncu nas vodi ob robu puščave proti Hammi. Ob poti je cel kup trdnjav in njihovih ostankov iz dobe križarskih vojn, kajti tu sta se neusmiljeno med seboj spoprijemala polmesec in križ in drug drugemu dokazovala, kdo je močnejši in kdo bo pomembnejši.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Bazarji so v vseh bližnjevzhodnih državah zelo podobni drug drugemu

ODBOJKA

Na občinskem sindikalnem prvenstvu v odbojki dne 28. 3. 1978, smo delavci Hmezada nastopili s tremi ekipami.

Članice so igrale v Šempetru, starejši člani na Vranskem, mlajši pa v Šempetru.

REZULTATI:

1. ČLANICE	
HMEZAD : SIP ŠEMPETER	0:2
HMEZAD : PROSVETA	2:0
HMEZAD : GARANT	1:2

Vrstni red:

1. SIP Šempeter
5. Hmezad Žalec

2. STAREJŠI ČLANI:

HMEZAD : OBCINA — DPO	2:0
HMEZAD : SIGMA	2:0
HMEZAD : JUTEKS	2:0

FINALE:

HMEZAD : SIP ŠEMPETER	2:0
FERRALIT : HMEZAD	2:0

Vrstni red:

1. FERRALIT ŽALEC
2. HMEZAD ŽALEC

3. MLAJŠI ČLANI:

HMEZAD : KIL	2:0
HMEZAD : PROSVETA	2:0
HMEZAD : TN POLZELA	0:2

Vrstni red:

1. TN POLZELA
5. HMEZAD ŽALEC

SK

IZLET, IZLET, IZLET, IZLET

VSEM ČLANOM DKIT CELJE

Poleg več krajših in enodnevnih strokovnih izletov nameravamo letos po dogovoru na občnem zboru organizirati strokovni izlet po deželah zahodne Evrope.

Poti še nimamo dodelane. Če nas bo dovolj, nas bo pot približno vodila takole: Čas odhoda okrog 15. septembra. Z letalom do Kopenhagna, od tam pa z avtobusom skozi Dansko, Nizozemsko, Belgijo, Francijo in Nemčijo domov. Na poti bi si ogledali dansko in nizozemsko živino, rastlinjake v Holandiji, največjo evropsko drevesnico v Belgiji, hmeljišča v Franciji, veliko Lohmanovo farmo brojlerjev in klavnico, mlekarno, tovarno močnih krmil in morda še kaj. Pri organizaciji izleta nam že pomagajo znani strokovnjaki in funkcionarji: dr. Tone Vrabič, mgr. Lojze Cetina, dipl. inž. Stane Marovt, Pero Petkovski, Vid Korber in Ludvik Dermol.

Med strokovne ogleda bi vpletli turistične ogleda Kopenhagna, Hamburga, delte Rena, Bruslja, Strasbourga, Münchena in po razgovorih še kaj.

Izlet bo trajal pet ali šest dni. Po razgovorih na Kompasu bi stal okrog 5.000 din. Možnost kredita.

Pri izletu nam bodo pomagale naše organizacije tako, da nam bodo nudile pomoč iz skladov za izobraževanje, dnevnice za potovanje in drugo. Vse je odvisno od možnosti, razumevanja in dogovora.

Če želimo voditi organizacijo podrobno, rabimo vaše fiksne prijave še z morebitnimi predlogi osebno ali na dopisnici na naslov: Vili Vybihal, uredni Hmeljarja, Hmezad Žalec — najkasneje do 15. maja.

Prvomajska križanka

Letno smo sestavili za naše vnete reševalce po dve ali tri križanke in reševalce tudi nagrajevali. Sedaj je malo drugače: križanka je lepa in seveda dražja. Zato vam jo, drage bralke in bralci, posredujemo z željo, da bi se ob njej v prazničnih dneh prijetno pomudili in razvedrili.

Lep pozdrav!

Urednik

Trapalski položaji

Trapalci so od večnih sej
na zadnji plati žulje pridobili,
pa so sklenili v silo,
da odslej
»sejati« bodo kar stojé;
in so imeli za naprej
samo še »stóje«.
Zakaj pa ne? Pač vsak po svoje!
A kmalu so bili v zagati:
trpeli so preveč — podplati!
Poskusili so še drugače:
stegnili so od sebe krače
in legli na trebuhe,
debele, suhe;
pa tudi to se ni obneslo:
preveč jim čreva je pretreslo.
Kaj, ko bi bolje morebiti
ležalo se na hrbtu, riti?
Sijajno! Krasno! To pa, to!
Odslej strmeli so v nebo
in čudeža od tam čakali!
Čemu bi mukoma sejali,
ko vé vsak idiot,
da »ni ga čez komod«!

M. R.

Slana v začetku maja, zorenju sadja nagaja.

Če se Urbanu sonca zahoče, bo tudi poletje suho in vroče.

Majnika hlad, vinu in senu zaklad.

Kar koristi enemu, koristi skupnosti.

Trenutni navdih velja toliko kot izkušnje celega življenja.

Nižji od živali je človek brez človečnosti.

Največjo sposobnost pokaže nesposobnost takrat, kadar lovi koristi.

Žeblico zadene na glavico, kdor prijetno veže s koristnim.

ODKRITO

- Rad bi govoril s šefom.
- Ga ni tukaj.
- Pa sem ga videl skozi okno!
- On pa vas!

Za začetek uspešni

V sredo, 12. aprila sta se sestala izvršilni in nadzorni odbor sekcije urednikov, novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu celjskega območja in izvolila svoje vodstvo. Za predsednika sekcije smo izvolili Dominiko Roš, za podpredsednika Rafaela Batiča, za tajnika Mitja Umnika, blagajna pa bi ostala skupna v aktivu novinarjev Celje. Za predsednika nadzornega odbora je bil imenovan Vili Vybihal.

Navzoči smo sprejeli tudi delovni načrt za letos. Sedemnajstega maja bomo pripravili razgovor za okroglo mizo v Šentjurju na temo 8. kongres ZKS in informiranje delavcev. Za tem se še bomo pogovorili o organizacijskih vprašanjih, ki nam jih na začetku poti ne manjka, in o naslednjih akcijah.

ZELENA PRILOGA

ZALOŽBA BOREC SE, DRAGI BRALCI, ŽELI POGOVORITI Z VAMI IN VAM PREDSTAVITI SVOJ PROGRAM ŠESTIH USPEŠNIH, ISKANIH IN BRANIH DEL. PREBERITE ZELENILIST V PRILOGI! MORDA JE MED KNJIGAMI TUDI KATERA ZA VAS.

Urednik

DELEGATSKA

- Delegat si, pa samo poslušaj!
- Saj sem nekoč tudi govoril, pa sem jih potem samo poslušal.

MED SOSEDI

- Vaš maček se pa ženi z našo muco!
- A, zato ima toliko bolh!

ČEZ NORMO

- Pet let si že zaročena. Ali ni že predolgo?
- Zakaj predolgo? Saj nisem z istim ...

ZLOBA

- Ko se boš možila, vzemi kletarja.
- Zakaj ravno njega?
- Ker zna ceniti starejši letnik.

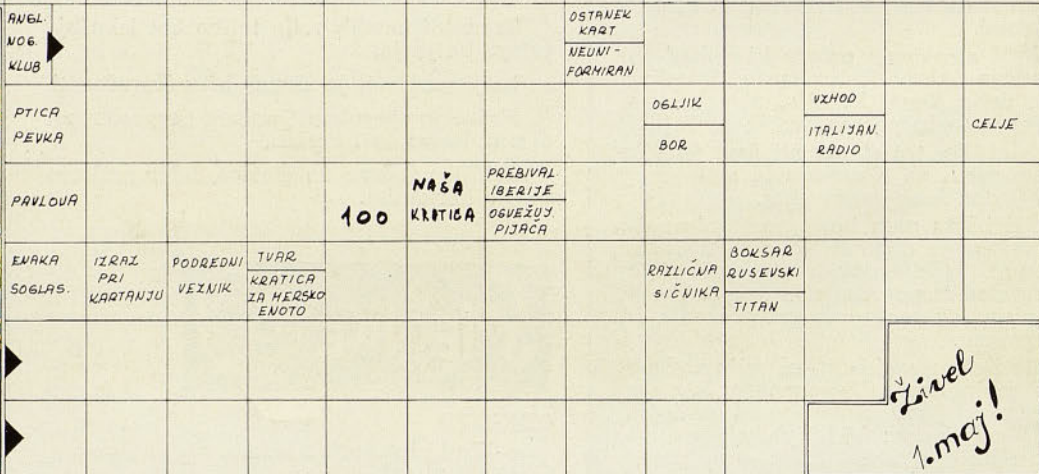
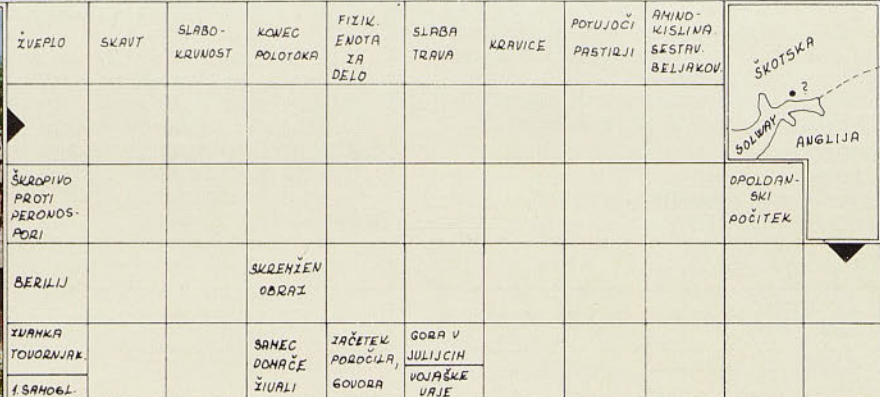
OGLASA

Prodaj vinograd in sadovnjak z zidanico, skupna površina je 23 arov v bližini Atomskih toplic. V zidanico je napeljana elektrika in vodovod. Naslov v uredništvu Hmeljarja.

Prodaj dobro ohranjeno 9 m² hmeljsko sušilnico. Martin Pirc, Šempeter 56.

hmeljar

Ljubljana, v marcu 1978.

Spoštovani!

Upamo in želimo, da vas bo LIST, ki ga pravkar prebirate, prijetno presenetil. Prijetno zato, ker smo prepričani, da si želite tesnejšega sodelovanja z ZALOŽBO, ki ste ji že izkazali zaupanje. V ZALOŽBI smo se odločili, da navežemo še tesnejše stike s kupci in bralci naših knjig. Zato uvajamo novo obliko sodelovanja. Pred vami je prvo vabilo za branje ali kratko: POGOVORI Z BRALCI.

Za prve POGOVORE vam danes predstavljamo nekaj naših najboljših knjig. Nevedene so na drugi strani LISTA. Po svoji presoji izberite, kar menite, da vas bo zanimalo. Ponudba je velika. Vemo, da odločitev ne bo lahka. Morda potrebujete knjigo za darilo?

ZALOŽBA BO VAŠE ZAUPANJE NAGRADILA!

Vsak, ki bo naročil vsaj eno knjigo, bo vpisan v seznam novih kupcev in bo v nekaj dneh poleg naročenih knjig dobil še širši program POGOVOROV.

Naročnik, ki bo kupil v eni akciji za 300.— din knjig, bo poleg naročenih knjig in širših POGOVOROV, prejel še serijo značk (bronasto, srebrno in zlato) naše ZALOŽBE.

Naročnik, ki bo v eni akciji kupil za 500.— din knjig, bo poleg širših POGOVOROV, prejel še posebno darilo ZALOŽBE. Skupaj z naročenimi knjigami bo dobil zastoj še eno knjigo, ki smo jo prav v ta namen izbrali v ZALOŽBI.

Naročnik, ki bo v eni akciji ali v vseh akcijah POGOVOROV v letu 1978 kupil za 700.— din knjig (po priloženih naročilnicah), bo ob koncu leta nagrajen z umetniškim stenskim koledarjem slikarja Lojzeta Perka, poleg tega pa bo brezplačno dobil še eno knjigo.

Pred vami je torej nekaj uspešnic naše ZALOŽBE. Obkrožite na naročilnici naslove knjig, za katere ste se odločili. Oddajte naročilnico in že v nekaj dneh boste dobili knjige in darila na vaš domači naslov ali v službo.

PREMISLITE IN ODLOČITE SE!

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje.

Oddajte, prosimo, naročilnico še danes, kajti sicer lahko na POGOVORE pozabite.

Prisrčen pozdrav!

Vodja knjigotrškega oddelka
ZALOŽBE BOREC

Naslov naročnika:	Podpisani (a)	Natančen naslov	Zaposlen (a)	(naslov)

1,50

Založba
Z borec
Knjigotrški oddelek

Miklošičeva 28/I
61000 Ljubljana

1. IZBRANA DELA TONETA SVETINE

Zanimanje za Svetinovo Ukano je še vedno živo. Zadnji ponatis, s katerim je dosegla trilogija naklado 35.000 izvodov, je razprodan. Založba se je odločila, da doda novemu natisu Ukane še dvojce del in vseh pet knjig pod ugodnimi pogoji ponudi ljubiteljem Svetinovih del v lični kartonski škatli.

Prva knjiga v tej zbirki so Svetinove zgodbe iz lovskega življenja ORLOVO GNEZDO.

Druga, tretja in četrta knjiga zbirke je znani vojni roman UKANA.

Peta knjiga je OGNJENI PLAZ, novo delo, v katerem nam je avtor predstavil partizanski jurišni bataljon.

3. Peter Likar: DOMOVINA, SI ŠE KAKOR ZDRAVJE?

Živimo v času, ko je človeška roka že toliko posegla v naravo, da jo resno ogroža. Skraja so se zavedali tega le nekateri posamezniki, danes pa prodira spoznanje, kako je treba naravo zaščititi, že v široke plasti prebivalstva. O tem priča tudi naša zakonodaja in vedno doslednejše zahteve, da je treba odločbe zakona o varstvu okolja tudi spoštovati.

Knjiga Petra Likarja je prispevek v prizadevanju za čisto okolje, saj budi vest tistim, ki imajo do njega še zmerom neodgovoren odnos.

4. Pesmarica VSTANITE, SUŽNJI!

Pesmarica revolucionarnih pesmi z vsega sveta je bila nekaj let v pripravi.

Uredniški odbor, ki ga je vodil Milan Apih, je skušal zbrati revolucionarne pesmi vseh časov z vsega sveta. Osrednje mesto v knjigi ima jugoslovanska in še posebej slovenska partizanska pesem, ne manjkajo pa tudi sodobne pesmi narodov Latinske Amerike in Afrike, ki se bore za nacionalno in socialno osvoboditev.

Jože Vidic:

5. SEDEM KRST ZA RONKARJEVO DRUŽINO

Jože Vidic si je s tremi knjigami, ki jih je doslej izdal pri založbi Borec, pridobil širok krog bralcev. Največji uspeh je dosegel z zadnjo. Po sledovih črne roke, katere naklada 16.000 knjig je bila razprodana takoj po izidu.

Avtor pa išče naprej. Obiskuje še žive priče, razpisuje in rešuje pred pozabo zanimive dogodke iz minule vojne. V četrti knjigi nam razkriva pisatelj marsikaj iz življenja partizanskih obveščevalcev in gestapovskih raztrgancev. Ob njegovi knjigi se človek zamisli, koliko pomembnih strani iz zgodovine narodnoosvobodilnega boja je še neopisanih in koliko jih bo ostalo takih, če še živečih prič ne bo poiskal pisec, kakor je Jože Vidic.

2. UKANA I. DEL UKANA II. DEL UKANA III. DEL

Kdo ne pozna slovite trilogije: UKANA? Če je še nimate na svoji knjižni polici, je zdaj najlepša priložnost, da jo naročite. Kupite lahko IZBRANA DELA v celoti, lahko pa se odločite le za trilogijo UKANA. Oboje je izredno primerno tudi za darila.

Vsakemu naročilu sledi darilo ZALOŽBE!
(navedeno na prvi strani!)

Tematika, ki jo v knjigi obravnava znani TV komentator Peter Likar, je danes zanimiva bolj kot kdaj koli poprej. Posebna vrednost knjige je v tem, da pisec opisuje predvsem primere na Slovenskem. Knjiga je izredno lepo opremljena in bogato slikovno dokumentirana.

Avtorji knjige so za svoje delo prejeli več nagrad. Pesmarica: VSTANITE SUŽNJI! bo razveselila vsakogar, ki ima rad revolucionarne pesmi, priložen je notni material, besedila pa je moč prebrati tako v originalu kot v prevodu. Knjiga je poleg vsega tudi izreden učni pripomoček.

6. Joseph Ki-Zerbo: ZGODOVINA ČRNE AFRIKE

Bralec, ki so mu predstavljali črni kontinent doslej le z evropskih stališč, bo ob branju presenečen. Kakšna je Afrika v očeh domačina? Kakšne so bile velike afriške države, o katerih bodo mnogi prvič brali? Kako Afričani ocenjujejo trgovino s sužnji?

Avtor je sin kmečkih staršev iz Gornje Volte, ki je po drugi svetovni vojni diplomiral na pariški Sorbonni. Že besedi »črna Afrika« v naslovu opozarjata, da je obravnaval zgodovino z afriškega aspekta, pri čemer se je ravnal po načelu, da je zgodovina učiteljica in most v prihodnost. Eden izmed mottov njegove knjige so besede pokojnega kongoškega voditelja Lumumbe: »Zgodovina bo nekoč povedala svoje... Afrika bo pisala svojo lastno zgodovino.«

NAROČILNICA, s katero nepreklicno naročam naslednje knjige:

1. TONE SVETINA:	IZBRANA DELA	960,—
2. TONE SVETINA:	UKANA (trilogija)	600,—
3. PETER LIKAR:	DOMOVINA, SI ŠE KAKOR ZDRAVJE?	250,—
4. PESMARICA:	VSTANITE, SUŽNJI!	263,—
5. JOŽE VIDIC:	SEDEM KRST ZA RONKARJEVO DRUŽINO	185,—
6. JOSEPH KI-ZERBO:	ZGODOVINA ČRNE AFRIKE	450,—

Znesek bom poravnal: PO POVZETJU — TAKOJ — V DVEH V TREH — V ŠTIRIH — V PETIH — V ŠESTIH ... V DESETIH obrokih.

Najmanjši mesečni obrok je 100.— din. (USTREZNO PODČRTAJ!)

DATUM:

PODPIS: